

ОПШТИНА СУРДУЛИЦА

**ЛОКАЛНИ АКЦИОНИ ПЛАН
ЗА СОЦИЈАЛНО УКЉУЧИВАЊЕ РОМА И РОМКИЊА
ОПШТИНЕ СУРДУЛИЦА
ЗА ПЕРИОД 2026 -2028. ГОДИНЕ**

САДРЖАЈ

1. УВОД4
2. СТРАТЕШКИ И ИНСТИТУЦИОНАЛНИ ОКВИР НА ЛОКАЛНОМ НИВОУ6
 - 2.1. Локална планска документа и јавне политике7
 - 2.2. Институционални оквир на локалном нивоу8
3. ОПШТИ ПОДАЦИ О ОПШТИНИ10
 - 3.1. Географски подаци10
 - 3.2. Историјски подаци10
 - 3.3. Демографски подаци11
 - 3.4. Општи подаци о Ромима12
 - 3.4.1. Образовање12
 - 3.4.2. Регистрована незапосленост15
 - 3.4.3. Становање16
 - 3.4.4. Здравствена заштита19
 - 3.4.5. Социјална заштита20
 - 3.5. Пројектне иницијативе на локалном нивоу21
4. SWOT АНАЛИЗА24
 - 4.1. Образовање25
 - 4.2. Запошљавање26
 - 4.3. Становање28
 - 4.4. Здравство29
 - 4.5. Социјална заштита30
5. ЦИЉЕВИ И МЕРЕ32
6. АКЦИОНИ ПЛАН34
7. ОКВИР ПРОГРАМСКОГ БУЏЕТА ЗА СПРОВОЂЕЊЕ АКЦИОНОГ ПЛАНА67
8. ОКВИР ЗА ПРАЋЕЊЕ СПРОВОЂЕЊА, ВРЕДНОВАЊЕ УЧИНКА И ИЗВЕШТАВАЊЕ75
 - 8.1. Поступак спровођења и одговорност актера76
 - 8.2. Вредновање учинка и извештавање77
9. ЛИСТА СКРАЋЕНИЦА78
10. ПРИЛОЗИ78

1. УВОД

Локални акциони план за социјално укључивање Рома и Ромкиња у општини Сурдулица за период од 2026. до 2028. године (у даљем тексту: ЛАП) дефинише правце деловања општине Сурдулица у области социјалног укључивања Рома и Ромкиња, као и конкретне мере и активности којима се настоји побољшати садашњи положај припадника ромске заједнице, уз јасне механизме помоћу којих се може пратити остваривање дефинисаних циљева. Он представља део напора које локална заједница чини током низа година са основним циљем смањења јаза који постоји између Рома и осталих припадника локалне заједнице.

Локални акциони план почива на анализи релевантних националних стратешких докумената, локалних података и процени потреба ромске популације на подручју општине Сурдулица. Израђен је кроз широк партиципативни и партнерски приступ који ће бити примењен и у процесу његове реализације, праћења и извештавања. Општина Сурдулица намерава да у реализацију дефинисаних циљева и активности укључи све релевантне актере из локалне заједнице, као и да сарађује са градским и републичким институцијама које се баве унапређењем положаја Рома као и са релевантним донаторима на реализацији овог плана. Реално је за очекивати да овакав концепт постави основ за оптималан квалитет резултата који се очекују реализацијом планираних активности и мера, на којима ће све заинтересоване стране и релевантни партнери радити у континуитету у наредном периоду.

Израда овог ЛАП-а реализована је у оквиру пројекта „Подршка одрживим услугама социјалне заштите у заједници и политикама укључивања на локалном нивоу” – Пројекат ИПА 2020 (Пројекат). То је трогодишњи пројекат који финансира Европска унија, тело за уговарање је Министарство финансија – Сектор за уговарање и финансирање програма из средстава Европске уније, надлежно министарство за реализацију пројекта је Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања, а Стална конференција градова и општина – Савез градова и општина Србије (СКГО) задужена је за имплементацију Пројекта.

Локални акциони план је израдила Радна група за израду ЛАП-а, уз стручну помоћ СКГО експерата. Радна група за израду ЛАП-а основана је 10.04.2025 а чланови радне групе који су учествовали у изради ЛАП-а су:

- Општинска управа општине Сурдулица, Одељење за финансије и привреду, Анкица Жегарац Миленковић, као координатор Радне групе,
- Општинска управа општине Сурдулица, Одељење за финансије и привреду, Кристина Савић, као члан Радне групе,
- Општинска управа општине Сурдулица, Одељење за урбанизам, стамбено комуналне, грађевинске и имовинско правне послове, Предраг Поповић као члан Радне групе,
- Основна школа “Бора Станковић” Јелашница, Ивана Танчић, наставник разредне наставе, као члан Радне групе,
- Предшколска установа “Наша радост” Сурдулица, Емица Николић, као члан Радног тима,
- Центар за социјални рад општине Сурдулица, Александра Илић Новковић, као члан Радне групе,
- Национална служба за запошљавање, Филијала Врање, Испостава у Сурдулици, Јовица Тасић, као члан Радне групе,
- Здравствени центар Сурдулица, др. Ивана Зиројевић, као члан Радне групе,
- Друштво за едукацију Рома општине Сурдулица, Кадрија Реџеповић, као члан Радне групе.

У Акционом плану за социјално укључивање Рома и Ромкиња (2026- 2027) дефинисано је седам области док је у овом Локалном акционом плану на основу одлуке Радне групе покривено пет приоритетних области које се налазе у Акционом плану за социјално укључивање Рома и Ромкиња. Током израде овог документа спроведени су следећи кораци: припремљена је ситуациона анализа са *SWOT* анализом за пет области- становање, образовање, запошљавање, здравље и социјална заштита; утврђени су општи циљ и посебни циљеви за приоритетне области; идентификоване су мере и активности које доприносе остварењу дефинисаних циљева и за сваку од активности утврђени су и носилац и партнери, временски оквир, потребна финансијска средства по изворима, циљ, индикатори са базним и циљним вредностима и извори верификације.

Одржани су следећи састанци, радионице и догађаји:

- Уводна једнодневна радионица – одржана је 04. септембра 2025. године и том приликом је усаглашена методологија за израду ЛАП- а и договорен временски оквир и план активности.
- Радионица за развој ситуационе анализе са *SWOT* анализом је одржана 25. септембра 2025. На овој радионици урађене су *SWOT* анализе за пет области: становање, образовање, запошљавање, здравље и социјална заштита и идентификоване приоритетне области за решавање.
- Фокус група са представницима ромске заједнице одржана је 16. октобра 2025, урађена допуна *SWOT* анализе и разговор о кључним проблемима и приоритетима за решавање у свих 5 области.
- Дводневна радионица за дефинисање општег циља, посебних циљева и мера – одржана је 21. и 22. октобра 2025. године и на њој су дефинисани општи циљ, посебни циљеви и мере.
- Дводневна радионица за израду предлога нацрта ЛАП-а одржана је 17. и 18. новембра 2024. године. На овој радионици идентификовани су пројекти и активности за претходно дефинисане мере, а за сваку активност/пројекат утврђени су: носилац и партнери, временски оквир, потребна финансијска средства по изворима финансирања, циљ пројекта/активности, индикатори са базним и циљним вредностима и извори верификације.
- Фокус група са представницима ромске заједнице одржана је 22.01.2026. Представницима ромске заједнице представљени су предложени пројекти и активности које је дефинисала радна група у свих 5 области, а потом су сакупљени коментари и предлози за њихову дораду, односно предлози за нове пројекте и активности
- Јавна расправа на којој је јавности представљен предлог финалног нацрта ЛАП-а – одржана је 11.05.2026. године.

Локални акциони план за социјално укључивање Рома и Ромкиња општине Сурдулица за период 2026-2028. године усвојен је од стране Скупштине Општине Сурдулица дана 10.06.2026. године.

2. СТРАТЕШКИ И ИНСТИТУЦИОНАЛНИ ОКВИР НА ЛОКАЛНОМ НИВОУ

Република Србија је донела Закон о планском систему 2018. године, којим се прописују форма, садржај и друге карактеристике планских докумената Републике Србије.

Република Србија се придружила Декларацији партнера Западног Балкана о интеграцији Рома и Ромкиња у оквиру процеса проширења Европске уније (у даљем тексту: Познањска декларација) 2019. године. Европска унија (ЕУ) је усвојила ЕУ Стратешки оквир за једнакост, укључивање и учешће Рома до 2030. године (у даљем тексту: ЕУ Стратешки оквир за Роме).

С обзиром на измењен контекст, као и наведена нова документа, произашла је потреба да се постојећа Стратегија за социјално укључивање Рома и Ромкиња у Републици Србији за период од 2016. до 2025. године ревидира и усагласи са Законом о планском систему, као и са и Уредбом о методологији управљања јавним политикама, анализи ефеката јавних политика и садржају појединачних докумената јавних политика. Затим, Стратегија је усклађена са Познањском декларацијом и ЕУ Стратешким оквиром за Роме.

Акциони план за период 2026–2027. године (у даљем тексту: АП) израђен је у складу са Законом о планском систему и праћењем поступка прописаног Уредбом о методологији израде докумената јавних политика. Израду Акционог плана водило је Министарство за људска и мањинска права и друштвени дијалог, у сарадњи са:

- Координационим телом за унапређење положаја Рома и Ромкиња,
- Ресорним министарствима,
- Јединицама локалне самоуправе,
- Националним саветом ромске националне мањине,
- Организацијама цивилног друштва и представницима ромске заједнице.

АП је припремљен на основу *ex post* и *ex ante* анализе, које су урађене 2024–2025. године и обухватиле су анализу имплементације мера из периода 2022–2024, као и препоруке за наредни период, годишњих извештаја о имплементацији и консултативног процеса са заинтересованим странама

Стратегија за социјално укључивање Рома и Ромкиња у Републици Србији за период од 2022–2030. године (у даљем тексту: Стратегија) је усаглашена на нивоу Стручне групе Координационог тела за унапређење положаја и социјално укључивање Рома и Ромкиња и праћење реализације Стратегије за социјално укључивање Рома и Ромкиња у Републици Србији.

Стратегија је заснована на постојећим стратешким, правним и институционалним ресурсима. Институционални ресурси за припрему, спровођење, праћење и процену Стратегије су Координационо тело за унапређење положаја и социјално укључивање Рома и Ромкиња и праћење реализације Стратегије, Министарство за људска и мањинска права и друштвени дијалог и ресорна министарства која су задужена да воде јавне политике од интереса за остваривање стратешких мера, јединице локалне самоуправе, као и Национални савет ромске националне мањине Републике Србије и бројне међународне и домаће организације цивилног друштва, а нарочито удружења грађана ромске националности.

Локалне самоуправе располажу механизмима на основу којих могу да управљају и спроводе инклузивне јавне политике, а осим тога Закон о локалној самоуправи их обавезује да се старају о остваривању људских и мањинских права. Овакво усмерење стратешких мера омогућава праћење остваривања права Рома и Ромкиња и напредак у вези са применом инклузивних политика, најпре, у локалној заједници, а потом и широј друштвеној заједници. На основу непосредних података и информација, локалне самоуправе могу да унапреде инструменте и

механизме помоћу којих је могуће елиминисати узроке отежаног приступа правима и структурног сиромаштва Рома и Ромкиња. С тим циљем, Влада РС путем Стратегије истиче потребу да локалне самоуправе припремају и усвајају локалне акционе планове, усклађене са реалним, општим и локалним економским и социјалним развојем, да обучавају стручне тимове у локалној самоуправи који би били способни да припреме, спроводе и управљају локалном стратегијом и да обезбеде средства у локалним буџетима за спровођење мера социјалног укључивања Рома и Ромкиња, те осигурају доследно утврђивање одговорности за њихово спровођење.

2.1. Локална планска документа и јавне политике

У периоду израде овог документа, у општини Сурдулица су на снази били следећи плански документи / документи јавних политика :

Назив документа	Кратак опис	Период важења	
		од	до
План развоја општине Сурдулица 2023-2033.	План развоја општине представља документ развојног планирања највишег реда сачињен уз учешће представника јавног сектора, организација цивилног друштва, представника привреде и грађана. Подразумева рад на подстицању убрзаног економског развоја, планско и рационално коришћење природних ресурса, обезбеђење социјалног напретка и смањење сиромаштва, пружање квалитетне здравствене заштите и образовања, унапређење културе, поштовање људских и мањинских права и обезбеђење једнаких могућности за све грађане општине. План садржи визију одрживог развоја општине са дефинисаним приоритетним циљевима, те начином на који ће се исти постићи дефинисањем одговарајућих мера.	2023.	2033.
Локални акциони план за родну равноправност општине Сурдулица 2021-2025.	Локални акциони план за родну равноправност дефинише активности које је локална самоуправа спроводила у периоду од четири године како би се: изградио и/или унапредио институционални оквир за родну равноправност на локалном нивоу; унапредила равноправност жена и мушкараца у друштвеном, политичком и економском животу; побољшао положај жена у областима у којима је неповољан. Садржи преглед међународних и националних обавеза чија ће се примена на локалном нивоу обезбедити акционим планом који представља смернице за активности, анализу стања, тј. положаја жена и мушкараца у општини Сурдулица, анализу институционалних капацитета и ресурса, приоритете који су дефинисани на основу анализе стања и у оквиру партиципативног процеса, а у складу са тим и кључне циљеве до 2025. године и активности које треба да буду реализоване са индикаторима.	2021.	2025.

План јавног здравља општине Сурдулица 2022-2027.	План идентификује приоритетна подручја где је унапређење здравља и квалитета живота могуће, разлаже циљеве на основне активности и одговорности свих актера у области јавног здравља. План је документ који утврђује оквир за деловање и идентификује даље правце, остављајући простор за решавање старих и нових изазова. Отвара могућност за јасно планирање дугорочних циљева који се тичу превенције болести, промоције здравља и здравих стилова живота, улагања у људске ресурсе и опремљеност установа како би сваки појединац имао квалитетан и достојанствен живот а који ће сопственим понашањем чувати и развијати.	2022.	2027.
--	--	-------	-------

2.2. Институционални оквир на локалном нивоу

У општини Сурдулица је формиран Савет за међунационалне односе који укупно има шест чланова од којих су два члана ромске националности.

Савет за родну равноправност је формиран и у њему је један члан ромске националности.

У општини Сурдулица формирано је Локално координационо тело за социјално укључивање Рома и Ромкиња одлуком Скупштине општине Сурдулица, на седници одржаној 07.10.2018. године. Координационо тело планира и надзире спровођење мера јавне политике из различитих области које су усмерене на социјално укључивање Рома и Ромкиња а посебно:

- Дефинише кључне приоритете за деловање у локалној заједници у области социјалног укључивања Рома и Ромкиња кроз израду односно унапређење локалног акционог плана за социјално укључивање Рома и Ромкиња;
- Разматра оперативне планове активности и извештаје Мобилног тима за социјално укључивање Рома и Ромкиња;
- Припрема предлоге надлежним органима, организацијама и установама за опредељење финансијских средстава за финансирање активности Мобилног тима и других активности у области социјалног укључивања Рома и Ромкиња;
- Сарађује са другим релевантним органима и телима за реализацију и праћење националне стратегије за социјално укључивање Рома и Ромкиња и локалног акционог плана, а посебно са Националним саветом ромске националне мањине, Повереником за заштиту равноправности, Заштитником грађана, Социо-економским Саветом, Саветом за јавно здравље, Саветом за запошљавање;
- Предузима и друге активности неопходне за остваривање наведених задатака.

Координационим телом председава председник општине Сурдулица.

У општини Сурдулица је, имајући у виду значај успостављања Мобилног тима за социјално укључивање Рома и Ромкиња на локалном нивоу (у даљем тексту: Мобилни тим), Мобилни тим формиран одлуком Општинског већа општине Сурдулица од 11.09.2018. године.

Мобилни тим подстиче директно примењивање стратешких мера у органима и установама; обилази ромска насеља на основу утврђеног плана; сарађује са Националним саветом ромске националне мањине и организацијама цивилног друштва; обавештава органе јавне управе о проблемима у вези са применом стратешких мера; припрема иницијативе и пројекте којима се осигурава сарадња локалних организација и партнера у процесу унапређења положаја Рома и Ромкиња; прикупља податке о остваривању стратешких мера.

Поред институција и тела чији су представници укључени у процес социјалног укључивања Рома и Ромкиња у општини Сурдулица, активно учествују и следећи представници институција: Центар за социјални рад, Национална служба за запошљавање, Дом здравља, Здравствени центар, основне и средње школе.

На подручју општине Сурдулица налази се једна предшколска установа, 6 истурених одељења вртића, 4 основне школе и 3 средње школе. Укупно је ангажовано четворо педагошких асистената, од чега две жене и два мушкарца, и један андрагошки асистент у основној школи за образовање одраслих. Педагошки асистенти су ангажовани у следећим установама:

- ОШ „Јован Јовановић-Змај“
- ОШ „ Вук Караџић“
- Школа за основно образовање одраслих Вук Караџић село Стубал (андрагошки асистент)
- ОШ „Бора Станковић“-Јелашница
- ОШ „Пера Мачкатавац“-Бело Поље

Поред наведених установа у којима су педагошки асистенти већ ангажовани, постоји потреба за ангажовањем педагошког асистента у предшколској установи и у средњим школама.

Представници општине Сурдулица постојећу сарадњу педагошких асистената са другим релевантним установама, институцијама и организацијама цивилног друштва оцењују као добру, и наводе да педагошки и андрагошки асистенти сарађују са ромским удружењима, Општинском управом општине Сурдулица, као и са другим релевантним институцијама, као што су Центар за социјални рад итд, а у циљу побољшања образовања ромске деце. Сарадња се своди на комуникацију са наведеним релевантним институцијама и удружењима у вези различитих проблема са којима се суочавају ученици и ученице ромске националности.

На подручју општине Сурдулица је ангажована здравствена медијаторка. У општини Сурдулица није ангажован координатор за ромска питања и послове у вези са инклузијом Рома координира Одељење за општу управу и јавне службе.

У општини Сурдулица је именован координатор Мобилног тима на волонтерској основи.

3. ОПШТИ ПОДАЦИ О ОПШТИНИ

Општина Сурдулица налази се у југоисточној Србији, у Пчињском округу, и граничи се са Републиком Бугарском на истоку и са четири српске општине – на северу са општином Црна Трава, на западу са општином Владичин Хан и на југу са општинама Врање и Босилеград.

3.1. Географски подаци

Територија општине заузима површину од 628 km², а према попису становништва из 2022. године, општина има 16 991 становника, који живе у 41 насељу, организованих у 22 месне заједнице.

Клима је у највећем делу подручја умерено-континентална, а на планинским врховима изнад 1400 мнв има обележја субпланинске климе. Просек падавина је 767мм, док просечна годишња температура износи 10.5°C.

Рељеф подручја општине Сурдулица одликује се великом разноликошћу, која представља значајан потенцијал. Већи део територије општине је брдско-планински али су значајна брежуљкаста узвишења, заравњени и равничарски терени у долинама река. Надморска висина је од 375м (Јелашничка река) до 1876м (Стрешер). Издвајају се: Сурдуличка котлина (375мнв – 525мнв) у западном делу подручја, Власинска висораван (1200мнв – 1300мнв) у средишњем делу, Чемерник (Велики Чемерник, 1638мнв) на северу, Грамада (Вртоп, 1711мнв) на истоку и Варденик (Стрешер, 1876мнв) на југу.

Хидрографија је разноврсна, а доминира Власинско језеро (кота прелива 1213 мнв) које је вештачка чеона акумулација хидроенергетског система Власинских ХЕ; дужина обалске линије је 132,5 км, површина је око 16 км², а запремина је 165 милиона м³. Уредбом владе РС из 2006.г. Власинско језеро и његова околина су стављени под заштиту као предео изузетних одлика и утврђени су за заштићено природно добро I категорије тј. од националног значаја. Према западу отичу притоке Јужне Мораве: Гарваница, Врла и Јелашница, а према северу отиче Јерма; ове реке припадају Дунавском, односно Црноморском сливу. Према југу отиче Божичка река која припада Егејском сливу.

Саобраћај је углавном оријентисан према међународном коридору X, државном путу I А реда број 1 (Ниш – Скопље), удаљеном од седишта општине 10км. Кроз подручје пролазе делови државних путева II реда бр. 136 (Владичин Хан-Сурдулица-Власина- Стрезимировце) и број 181 (Црна Трава-Власина-Босилеград), а остали путеви чине локалну путну мрежу која је слабо развијена.

3.2. Историјски подаци

У средњем веку, Сурдулица се налазила у саставу српске државе Немањића. Прерада гвоздене руде је присутна и у овом периоду а о томе сведоче и многобројна шљакишта на подручју сурдуличког атара, која су у новије време искоришћена за индустријске сврхе. У првој половини XV столећа, према казивању Константина Филозофа подручје данашње Сурдулице (Иногошт),

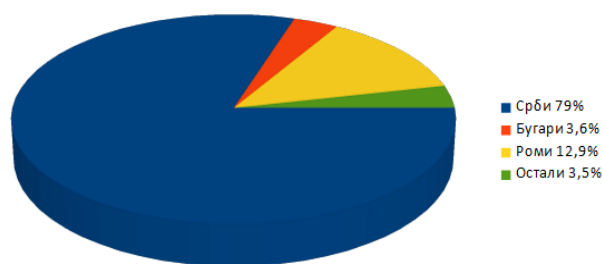
држао је под својом влашћу ћесар Угљеша (1402-1423). Половином XV столећа, Иногошт потпада под турску феудалну власт. Од тога доба па све до 1877. год Сурдулица има физиономију сеоског насеља рударског типа. Писани трагови о Сурдулици као сеоском насељу потичу из 1530. године у путопису Б. Курипешића, где он каже: "Затим дођоше у Врање... и доспеше у село Сурдулица".

3.3. Демографски подаци

За разлику од многих општина у Србији, становништво општине Сурдулице је већ од 1953. почело да опада, без обзира на развој индустрије и других привредних делатности. Опадање становништва општине посебно је драматично у пограничном делу општине према Бугарској, па се очекује да ће држава морати да предузме посебне подстицајне мере за спречавање депопулације пограничних крајева. Посебно је негативно што је почела депопулација и у самом градском насељу Сурдулици у периоду између 1991 — 2002, и поред прилива једног броја избеглих и прогнаних лица са простора бивше Југославије.

Иначе, учешће града у становништву Општине убрзано је расло од 1948. када је износило 8,9% до 1991. са 45,6% и даље, али са благим порастом од 46,4% у 2002. г. Овај тренд је настављен, у 2022. години, број становника који живе у градском насељу је већи од броја становника у селима. У посматраном периоду, од 1953. до 2011. године, становништво села драстично је смањено – за 22.103 лица, те у 2022. у селима је живело свега 9.443 становника.

Наведене чињенице указују на проблеме досадашњег демографског развоја што оптерећује укупан развој општине и може у будућности представљати значајан ограничавајући фактор даљег развоја. Да би општина Сурдулица побољшала демографску слику неопходно је да се одмах приступи заустављању унутрашњих и спољашњих миграција становништва, стварању услова за заустављање пражњења рубних делова општине (планинског и пограничног подручја), очувању демографског потенцијала и повећање броја сталних становника на атрактивним туристичким локалитетима и оживљавању природног прираштаја и регенерацији становништва - стварање услова за повратак одсељених кроз одговарајуће активности и пројекте.

Попис становништва из 2022. године, општина Сурдулица

Пол	Укупно	Срби	Роми	Бугари
С	16991	13012	2091	359
М	8515	6453	1067	199
Ж	8476	6559	1024	160

Попис становништва из 2022. године, општина Сурдулица

3.4. Општи подаци о Ромима

Број грађана ромске националности, према попису из 2022. године износи **2091 од чега је жена 1024**, а према проценама градске управе и организација цивилног друштва процењује се да у Сурдулици живи око 3.500 Рома и Ромкиња.

У посебан бирачки списак је до 31.10.2025 уписано 1316 грађана ромске националности.

3.4.1. Образовање

У следећим табелама је дат преглед који се односи на образовање у општини Сурдулица.

Табела 1: Број деце обухваћене предшколским васпитањем и образовањем у граду/општини у школској 2023/2024. години

Назив индикатора	Број деце	Број девојчица	Број дечака
Број деце обухваћене предшколским васпитањем и образовањем	440	210	230
Број деце ромске националности која су обухваћена ПВО	47	22	25
Број деце узраста 0–3 године обухваћених ПВО	63	32	31
Број деце ромске националности узраста 0–3 године обухваћених ПВО	2	0	2
Број деце узраста 3–5,5 година обухваћених ПВО	245	109	136
Број деце ромске националности узраста 3–5,5 година обухваћених ПВО	23	10	13
Број деце која похађају припремни предшколски програм (ППП)	132	69	63
Број деце ромске националности која похађају PPP	22	9	13

Табела 2: Обухват деце припремним предшколским програмом у граду/општини у школској 2023/2024. години

Назив индикатора	Обухват деце (%)	Обухват девојчица (%)	Обухват дечака (%)
Обухват деце припремним предшколским програмом	94,28%	44%	50,28%
Обухват деце ромске националности припремним предшколским програмом	73,33%	30,04%	43,29%

Табела 3: Број деце обухваћене основним образовањем у граду/општини у школској 2023/2024. години

Назив индикатора	Број деце	Број девојчица	Број дечака
Број деце обухваћене основним образовањем	1257	623	634
Број деце ромске националности која су обухваћена основним образовањем	315	154	161

Табела 4: Број деце која су напустила основну школу у граду/општини током школске 2023/2024 по разредима

Разред	Број деце	Број девојчица	Број дечака
I	3	0	3
II	3	1	2
III	0	0	0
IV	0	0	0
V	3	2	1
VI	0	0	0
VII	2	0	2
VIII	0	0	0

Табела 5: Број деце која су напустила основну школу у граду/општини током школске 2022/2023. по разредима

Разред	Број деце	Број девојчица	Број дечака
I	0	0	0
II	1	1	0
III	3	2	1
IV	0	0	0
V	1	1	0
VI	0	0	0
VII	1	0	1
VIII	3	0	3

Табела 6: Број младих обухваћених средњошколским образовањем у граду/општини у школској 2023/2024. години

Назив индикатора	Број младих	Број девојчица	Број дечака
Број младих обухваћених средњошколским образовањем	687	294	393
Број младих ромске националности обухваћених средњошколским образовањем	70	33	37

Табела 7: Број ученика ромске националности који су уписани у средњу школу путем афирмативних мера у граду/општини у школској 2023/2024.

Укупан број ученика	Број ученица	Број ученика мушког пола
58	31	27

Табела 8: Број ученика ромске националности који су уписани у средњу школу путем афирмативних мера у граду/општини у школској 2022/2023.

Укупан број ученика	Број ученица	Број ученика мушког пола
69	32	37

Табела 9: Број ученика ромске националности који су уписани у граду/општини у средњу школу путем афирмативних мера у школској 2021/2022.

Укупан број ученика	Број ученица	Број ученика мушког пола
69	27	42

Број младих ромске националности који похађају **више и високо образовање** у школској 2023/2024.:

- број жена: 0
- број мушкараца: 1

На територији општине Сурдулица ангажована су укупно четири педагошка асистента и то у следећим установама ОШ „ Јован Јовановић Змај“; ОШ“ Вук Караџић“ ; ОШ“ Бора Станковић“ Јелашница, ОШ „Пера Мачкатовац“ Бело Поље. Заједно са Центром за социјални рад, педагошки асистенти раде на изради плана подршке породицама и укључивању деце у систем социјалне заштите. Такође, сарађују са општином око питања превоза, доделе бесплатних уџбеника и субвенционисања оброка. Предмет „Ромски језик са елементима културе“ се не похађа у школама у општини Сурдулица.

Табела 10: Током претходних школских година ЈЛС је издвајала финансијска средства из буџета за уџбенике, ужину, превоз или стипендије

	Школска 2021/2022.		Школска 2022/2023.		Школска 2023/2024.	
	Укупно (РСД)	За кориснике ромске национал. (РСД)	Укупно (РСД)	За кориснике ромске национал. (РСД)	Укупно (РСД)	За кориснике ромске национал. (РСД)
За уџбенике	Нема података	Нема података	Нема података	Нема података	6.780.000	Нема података
За ужину	1.023.040	Нема података	1.680.562,76	Нема података	Нема података	Нема података
За превоз за основну школу	72.562	Нема података	Нема података	Нема података	Нема података	Нема података
За превоз за средњу школу	Нема података	Нема података	Нема података	Нема података	Нема података	Нема података
Стипендије за средњошколце	Нема података	Нема података	Нема података	Нема података	Нема података	Нема података
Стипендије за студенте	2.862.912	Нема података	Нема података	Нема података	Нема података	Нема података

Напомена: Општина Сурдулица не води евиденцију о националности корисника, нарочито деце, те олакшице за школовање добијају сва деца подједнако.

3.4.2. Регистрована незапосленост

Према подацима Националне службе за запошљавање на територији општине Сурдулица на дан 16.12.2025. године на евиденцији се налази укупно 733 незапослена лица ромске националности, од чега 366 жена и 367 мушкараца.

Табела 11: Укупан број корисника ромске националности и број Ромкиња корисница мера активне политике запошљавања Националне службе за запошљавање за године: 2022, 2023, 2024.²

Година	Мера	Укупан број корисника (жена и мушкараца)	Укупан број корисница
2022	Самозапошљавање	2	0
2023	Самозапошљавање	1	0
2024	Самозапошљавање	1	0

² Извор: НСЗ.

Табела 12: Укупан број корисника ромске националности и број Ромкиња корисница мера пасивне политике запошљавања Националне службе за запошљавање за године: 2022, 2023 и 2024.³

Година	Мера	Број корисника
2022	Није било корисника код НСЗ	/
2023	Није било корисника код НСЗ	/
2024	Није било корисника код НСЗ	/

3.4.3. Становање

На основу информација из ситуационе анализе на територији Општине Сурдулица идентификована су следећа насеља: Горња махала, Чардациште, махала у селу Масурица, махала у селу Јелашница, махала у селу Биновце и махала у селу Загужање.

1. Горња Махала, 800 лица
2. Чардиште, 350 лица
3. Биновце, 350 лица
4. Јелашница, 400 лица
5. Масурица, 150 лица
6. Загужање, 150 лица

У шест (6) евидентираних ромских насеља у општини Сурдулица укупно живи око 2200 лица.

Горња махала (Сурдулица)

Објекти направљени од лимених плоча, шперплоче, контејнери или доградње од различитих отпадних материјала — често као резултат економских ограничења или нелегалне градње.

Кровови: од традиционалне црепне покривке (на боље опремљеним кућама) до лимених/покривних плоча код скромнијих објеката.

Подови: у сиромашнијим објектима чести су земљани или једноставни бетонирани подови; у боље опремљеним кућама — плочице, паркет.

Прикупља се и одвози смеће из контејнера који су постављени на самом улазу у насеље.

Водоводна мрежа је у функцији и покривена је читава махала. Канализациона мрежа је у функцији, већина становника је прикључена на канализациону мрежу. Електрична мрежа је у функцији и насеље је потпуно покривено електричном мрежом. Слаба је покривеност унутрашњим саобраћајницама, постоји један бетонски пут и неколико асфалтних.

Мешовита је власничка структура над земљиштем: приватна својина, сувласничко и јавно земљиште. Најзаступљеније је јавно земљиште и то је највећи проблем код легализације. Насеље је покривено планом генералне регулације.

³ Извор: НСЗ.

Чардациште (Доња махала)

Већина кућа су зидане од опеке (пуна опека или блокови), камена или бетона; у неким случајевима користе се и неформални („набој/черпић“) материјали и дрво. У насељу постоје објекти направљени од лимених плоча, шперплоче, контејнери или доградње од различитих отпадних материјала — често као резултат економских ограничења или нелегалне градње. У сиромашнијим објектима чести су земљани или једноставни бетонирани подови; у боље опремљеним кућама — плочице, паркет.

Организовано је прикупљање и одвожење смећа из постављених контејнера у насељу. Водоводна мрежа је у функцији и покривено је читаво насеље.

Канализациона мрежа је у функцији, већина становника је прикључена на канализациону мрежу. Електрична мрежа је у функцији и насеље је потпуно покривено електричном мрежом. Постоје унутрашње саобраћајнице од којих су неке асфалтиране, неке насипане.

Насеље је покривено планом генералне регулације. Мешовита је власничка структура над земљиштем: приватна својина, сувласничко и јавно земљиште. Најзаступљеније је јавно земљиште и то је највећи проблем код легализације.

Насеље у селу Масурица

Мешовита градња: многе куће су зидане од опеке (пуна опека или блокови), камена или бетона; у неким случајевима користе се и неформални („набој/черпић“) материјали и дрво.

Објекти направљени од лимених плоча, шперплоче, контејнери или доградње од различитих отпадних материјала — често као резултат економских ограничења или нелегалне градње.

Кровови: мешавина од традиционалне црепне покривке (на боље опремљеним кућама) до лимених/покривних плоча код скромнијих објеката.

Подови: у сиромашнијим објектима чести су земљани или једноставни бетонирани подови; у боље опремљеним кућама — плочице, паркет.

Организовано је прикупљање смећа из насеља једном недељно.

Водоводна мрежа је у функцији и насеље је потпуно покривено водоводном мрежом.

Канализациона мрежа није у функцији. Постоје септичке јаме али нема података какав тип септичких јама.

Електрична мрежа је у функцији. Постоји једна унутрашња саобраћајница која је не асфалтирана (земљана). Насеље је покривено усаглашеним просторним планом општине Сурдулица. Најзаступљеније је јавно земљиште и то је највећи проблем код легализације.

Насеље у селу Јелашница

Мешовита градња: многе куће су зидане од опеке (пуна опека или блокови), камена или бетона; у неким случајевима користе се и неформални („набој/черпић“) материјали и дрво.

Привремене/допривремене зграде: неки објекти направљени од лимених плоча, шперплоче, контејнери или доградње од различитих отпадних материјала — често као резултат економских ограничења или нелегалне градње.

Кровови: мешавина иде од традиционалне црепне покривке (на боље опремљеним кућама) до лимених/покривних плоча код скромнијих објеката.

Подови: у сиромашнијим објектима чести су земљани или једноставни бетонирани подови; у боље опремљеним кућама — плочице, паркет.

Организовано је прикупљање и одвожење смећа из постављених контејнера у насељу. Водоводна мрежа је у функцији и насеље је потпуно покривено водоводном мрежом. Канализациона мрежа није у функцији, постоје септичке јаме. Електрична мрежа је у функцији и насеље је потпуно покривено електричном мрежом. Насеље је покривено усаглашеним просторним планом општине Сурдулица. Најзаступљеније је јавно земљиште и то је највећи проблем код легализације.

Насеље у селу Загужање

Многе куће су зидане од опеке (пуна опека или блокови), камена или бетона; у неким случајевима користе се и неформални („набој/черпић“) материјали и дрво.

Неки објекти направљени од лимених плоча, шперплоче, контејнери или доградње од различитих отпадних материјала — често као резултат економских ограничења или нелегалне градње.

Кровови: мешавина иде — од традиционалне црепне покривке (на боље опремљеним кућама) до лимених/покривних плоча код скромнијих објеката.

Подови: у сиромашнијим објектима чести су земљани или једноставни бетонирани подови; у боље опремљеним кућама — плочице, паркет.

Организовано је прикупљање и одвожење смећа из постављених контејнера. Водоводна мрежа је у функцији и насеље је потпуно покривено водоводном мрежом. Канализациона мрежа је у функцији и велики део насеља је повезан на канализациону мрежу. Електрична мрежа је у функцији и насеље је потпуно покривено електричном мрежом. Постоје унутрашње саобраћајнице од којих су неке асфалтиране, неке насипане. Насеље је покривено усаглашеним просторним планом општине Сурдулица. Облик власништва земљишта је приватна својина, сувласничко и јавно земљиште.

Насеље у селу Биновце

Већи број кућа су зидане од опеке (пуна опека или блокови), камена или бетона; у неким случајевима користе се и неформални („набој/черпић“) материјали и дрво.

Неки објекти направљени од лимених плоча, шперплоче, контејнери или доградње од различитих отпадних материјала — често као резултат економских ограничења или нелегалне градње.

Кровови: мешавина иде — од традиционалне црепне покривке (на боље опремљеним кућама) до лимених/покривних плоча код скромнијих објеката.

Подови: у сиромашнијим објектима чести су земљани или једноставни бетонирани подови; у боље опремљеним кућама — плочице, паркет.

Организовано је прикупљање и одвожење смећа из постављених контејнера у насељу. Водоводна мрежа је у функцији и насеље је потпуно покривено водоводном мрежом. Канализациона мрежа није у функцији, постоје септичке јаме. Електрична мрежа је у функцији и насеље у већини покривено електричном мрежом. Унутрашње саобраћајнице нису асфалтиране због нерешених имовинско-правних односа.

Насеље је покривено усаглашеним просторним планом општине Сурдулица и планом детаљне регулације.

Облик власништва земљишта је приватна својина, сувласничко и јавно земљиште. Најзаступљеније је јавно земљиште и то је највећи проблем код легализације.

3.4.4. Здравствена заштита

На територији општине Сурдулица се здравствена заштита становништва спроводи на примарном нивоу у Дому здравља Сурдулица, а на секундарном нивоу у оквиру Здравственог центра Сурдулица.

На основу података наведених у *Упитнику за припрему ситуационе анализе за потребе израде ЛАП за инклузију Рома* који је општина Сурдулица попунила заједно са својим партнерима на локалном нивоу, процењено је да 846 Рома и 1046 Ромкиња има изабраног лекара. У предходне две године гинеколошким прегледима је обухваћено 140 Ромкиња, а 550 ромске деце (280 девојчица и 270 дечака) обухваћено је систематским прегледима.

65% деце узраста 24-35 месеци је примило све препоручене вакцине из националног календара имунизације до свог првог рођендана (до навршене друге године за вакцину против малих богиња), док је проценат ромске деце исто 65%.

200 мајки и деце ромске националности су обухваћени патронажним посетама (пре и постнатално), док је 80% трудница обухваћено редовним прегледима у амбуланти.

При Дому здравља постоји више саветовалишта, као и саветовалиште за младе.

У Дому здравља се не води посебна евиденција о пружању услуга здравствене заштите припадницима ромске заједнице. Такође, не постоје ни национални показатељи који би се користили за праћење здравственог стања Рома и Ромкиња. У оквиру Дома Здравља Сурдулица ангажована је једна здравствена медијаторка.

3.4.5. Социјална заштита

Од стране Центра за социјални рад евидентирано је 2.910 корисника социјалне заштите, од чега жена 1528 и мушкараца 1382.

Процена домаћинстава ромске националности која примају новчану социјалну помоћ је 382.

Број случајева оствареног права на пријаву места пребивалишта на адреси Центра за социјални рад је укупно 31 од чега 20 мушкараца и 11 жена.

Током последње три године припадници ромске националности су били корисници више програма социјалне и дечије заштите који су финансирани из буџета ЈЛС.

Право на дечији додатак од укупног броја преко Центра за социјални рад остварило је 80%, ромских дечака и девојчица, од тога је 40% девојчица.

У Центру за социјални рад се не води посебна евиденција о пружању услуга социјалне заштите припадницима ромске заједнице.

Табела 13: Права и услуге социјалне заштите и издвојена финансијска средства

Година	Програм/право/услуга социјалне заштите	Укупан износ финансијских средстава издвојених за меру (РСД)	Укупан износ финансијских средстава издвојен за кориснике ромске националности	Укупан број корисника ромске националности
2022.	Једнократна новчана помоћ	10.008.755	Не постоји податак (НП)	НП
2022.	Прворођена беба	7.939.282	НП	НП
2022.	Лични пратилац детета	5.448.626	838.250	2
2023.	Једнократна новчана помоћ	11.734.241	НП	НП
2023.	Прворођена беба	15.262.518	НП	НП
2023.	Лични пратилац детета	8.343.622	1.191.946	2
2024.	Једнократна новчана помоћ	9.655.670	НП	НП
2024.	Прворођена беба	18.628.262	НП	НП
2024.	Лични пратилац детета	7.388.468	985.129	2

3.5. Пројектне иницијативе на локалном нивоу

У следећој табели су наведени пројекти који су од 2022. године до данас реализовани од стране општине Сурдулица а који су се бавили решавањем проблема Рома у различитим областима.

Табела 14: Пројектне иницијативе на локалном нивоу

Назив пројекта	Носилац	Партнери	Период реализације	Циљ	Вредност пројекта и извори				
					РСД/ ЕУР/ УСД	Ук. вред.	Учешће ЈЛС	Други извор	Учешће других извора
Деца иду у школу	Општина Сурдулица	/	29.04.2021-27.04.2022.	<p>Проширење постојеће стандардизоване локалне услуге социјалне заштите у локалној самоуправи како би се обухватио већи број корисника, у смислу одржавања или побољшања већ постигнутог нивоа квалитета у пружању услуга.</p> <p>У општини Сурдулица, услуга личног пратиоца детета се пружа већ неколико година. Током 2020-21. године, у оквиру пројекта „Тестирање/пилотирање иновативне социјалне услуге личног пратиоца деце у општини Сурдулица“ услуга је усклађена и стандардизована и пружа се и данас.</p> <p>Број директних корисника: 12</p>	УСД	61.370,98	42.401,78	Swiss PRO	18.969.20

Назив пројекта	Носилац	Партнери	Период реализације	Циљ	Вредност пројекта и извори				
					РСД/ ЕУР/ УСД	Ук. вред.	Учешће ЈЛС	Други извор	Учешће других извора
Учимо сви заједно у Сурдулици	Општина Сурдулица	Центар за социјални рад, СКЦ, Центар за развој потенцијала Бил Тим, ОШ „Пера Мачкатовац“	Март 2023-Октобар 2024.	Унапређење подршке деци и ученицима из осетљивих друштвених група и промоција социјалне и образовне инклузије у општини Сурдулица. Директни корисници: сви ученици ОШ Пера Мачкатовац (100), 20 наставника који су похађали обуку, родитељи на радионицама, сва деца која користе услугу логопеда.	РСД	1.117.200	111.720	UNICEF	1.117.720
Адаптација Стрељчког дома у Горњој ромској махали у Сурдулици у Ромски Центар и опремање објекта	Општина Сурдулица	/	01.07.2022-30.06.2023.	Пројекат доприноси социо-економском развоју и побољшању социјалне инклузије ромских грађана у општини Сурдулица. Стварање одговарајућих услова за друштвене активности ромских грађана и унапређење процедура за добро управљање у општини Сурдулица у складу са локалним и националним плановима развоја. Остваривање специфичног циља допринеће квалитету живота ромских грађана, побољшању животног стандарда у погледу друштвених садржаја, посебно у ромском насељу Горња Ромска Махала. Директни корисници: 2631	УСД	177.321,54	26.722	UNOPS	150.600,54

Назив пројекта	Носилац	Партнери	Период реализације	Циљ	Вредност пројекта и извори				
					РСД/ ЕУР/ УСД	Ук. вред.	Учешће ЈЛС	Други извор	Учешће других извора
Огревно дрво-повратници по реадмисији	Општина Сурдулица	Комесаријат за избеглице и миграције	2025.	Додела средстава намењених за куповину огревног дрвета са превозом за најугроженије породице повратника по основу споразума о реадмисији Директни корисници: 90	РСД	3.600.000	/	Комесаријат за избеглице и миграције	3.600.000

4. SWOT АНАЛИЗА

SWOT анализа је инструмент стратешког планирања који има широку примену у планирању корпоративног, институционалног, личног, али и у планирању развоја заједнице (града/општине)

SWOT анализа је једноставна техника за идентификовање и разумевање **унутрашњих** снага и слабости организације (било које организације, укључујући и ЈЛС) и за идентификовање **спољашњих** могућности (шанси) и претњи са којима се организација суочава.

Циљеви SWOT анализе су:

- Боље разумевање тренутне ситуације/проблема у којој се налазимо,
- Планирање развоја на ефикасном искоришћавању ресурса, снага и предности којима располажемо, и на минимизирању утицаја слабости и мана које нас оптерећују,
- Откривање шанси и могућности на којима можемо засновати развојну стратегију,
- Идентификација спољашњих претњи и ризика које нам могу пореметити планове, као и планирање смањења њиховог утицаја.

Елементи SWOT анализе су:

- Унутрашњи фактори: СНАГЕ и СЛАБОСТИ које одликују локалну заједницу. ЈЛС има утицаја на ове факторе.
- Спољашњи фактори: ШАНСЕ и ПРЕТЊЕ које стоје на располагању или могу да угрозе спровођење стратегије. ЈЛС нема утицаја на ове факторе.

Објективно идентификоване снаге чине одличну основу за развој, те је битно знати чиме располажемо и шта од тога можемо још боље да искористимо. Објективно идентификоване слабости ће нам помоћи да сагледамо начине како да минимизујемо њихов утицај на даљи развој заједнице, јер на њих можемо да утичемо.

Добра анализа постојећих шанси нам може помоћи у сагледавању прилика из спољашњег окружења које можемо искористити за бржи развој. Добра анализа претњи ће нам помоћи у сагледавању ризика који могу да угрозе наше планове развоја и у изради алтернатива/решења како бисмо се са њима изборили.

SWOT анализа представљена у наставку је резултат радионица које су одржане са члановима радне групе за израду ЛАП- а. Заснована је на анализи доступних статистичких података, који су представљени у овом документу, и на проценама чланова радне групе. Резултати анализе су представљени посебно за сваку област у фокусу овог локалног акционог плана: образовање, запошљавање, становање, здравство и социјална заштита.

4.1. образовање

СНАГЕ	СЛАБОСТИ
<ul style="list-style-type: none"> • Основним образовањем су обухваћена сва деца ромске националности на територији општине • Постојање олакшица за ромске породице са више деце • Родитељи деце ромске националности информисани о основним правима и обавезама у области школовања • Добра међусекторска сарадња – Мобилни тим • Координационо тело за инклузију Рома • Постојање индивидуалних образовних планова (ИОП) и њихова имплементација - кућна посета, разговор са родитељима, децом, и слично • Постоји продужени боравак у свим ОШ до 4 разреда • Мултикултуралност средине • Педагошки асистенти у 4 ОШ • Андрагошки асистент у ШОО • Обележавање Светског дана Рома и Ромкиња у школама 	<ul style="list-style-type: none"> • Низак ниво укључености ромске популације у средњошколско образовање • Низак ниво мотивисаности ромских родитеља за укључивање у савет родитеља, • Недовољан број педагошких асистента – у ПУ нема педагошких асистената • Не постоји квалитетан и поуздан механизам којим школе утичу на редовно похађање наставе – низак ниво комуникације школа са родитељима. • Не постоје системска истраживања и анализе потреба ромске деце, младих и родитеља • Језичка баријера због честе промене земље пребивалишта, као и мултикултуралност средине – не постоји подршка за унапређење знања језика • Слаба сарадња родитеља и слаба информисаност родитеља о значају предшколског образовања • Недостатак финансијских средстава за набавку уџбеника и техничке опреме за децу ромске националности • Недовољна информисаност ученика о афирмативним мерама за упис на факултете
ШАНСЕ	ПРЕТЊЕ
<ul style="list-style-type: none"> • Пројекти и боље искоришћавање постојећих – донаторска средства • Увођење ваннаставних активности и пројеката • Афирмативне мере приликом уписа ученика ромске националности у средње школе и на факултете 	<ul style="list-style-type: none"> • Миграције и осипање ромског становништва, а посебно деце након завршетка ОШ • Сиромаштво појединих припадника ромске заједнице • Низак ниво укључености/мотивисаности деце ромске националности за

<ul style="list-style-type: none"> • Оснаживање родитеља и породица ромске националности у области образовања • Програми доквалификације и преквалификације Рома који су рано напустили школу • Увођење наставе ромског језика са елементима националне културе • Унапређење квалитета и правремености информисања локалне заједнице • Стипендије за средњошколце и студенте од стране Министарства просвете 	<p>средњошколско/високо/више образовање</p> <ul style="list-style-type: none"> • Рано ступање у брак појединих ученика ромске националности у средњим школама • Неусклађеност образовних профила са потребама тржишта рада
---	--

Главне снаге у општини Сурдулица у области образовања ромске популације се огледају у квалитетној кадровској оспособљености и сарадњи локалних институција из области образовања, као и рани обухват ромске деце у систему образовања. Међу снагама општине су и рад четири педагошка асистента и једног андрагошког асистента као облика додатне подршке инклузији Рома (продужени боравак у школама до 4 разреда уз топли оброк, широк спектар ваннаставних активности). Као главне слабости идентификоване су слаба сарадња са родитељима и њихова слаба информисаност о важности раног развоја, недовољан број педагошких асистената (посебно у средњим школама и предшколским установама), непотпун обухват деце ромске националности предшколским образовањем и васпитањем, као и непостојање евиденције деце ромске етничке припадности.

Највеће шансе за унапређење образовања ромске деце се огледају у унапређивању доступности, квалитета и предшколског васпитања и образовања, боље функционисање подстицајних програма и пројеката, афирмативне мере приликом уписа ученика ромске националности у средње школе и на факултете, оснаживање родитеља и породица ромске националности у области образовања, и програми доквалификације и преквалификације. Основне претње унапређењу положаја Рома у области образовања су миграције и осипање ромског становништва, престанак финансирања активности у вези са образовањем Рома након завршетка појединачних пројеката, недостатак средстава за додатну подршку образовању Рома, и ниска свест родитеља деце ромске националности о значају образовања.

4.2. Запошљавање

СНАГЕ	СЛАБОСТИ
<ul style="list-style-type: none"> • Квалитетно информисање ромске популације, у оквиру редовних активности НСЗ • Постојање школе за образовање одраслих 	<ul style="list-style-type: none"> • Мали број корисника мера за активно запошљавање и низак ниво њихове информисаности о доступним програмима

<ul style="list-style-type: none"> • Постојање програма и подстицајних средстава за запошљавање Рома - мере активне политике запошљавања • Добра сарадња институција општине са НСЗ • Мобилни тим за инклузију Рома • Координационо тело за инклузију Рома • Добра сарадња ромских НВО са НСЗ • Постоји квалификована структура ромског становништва са средњим и високим образовањем (подаци ромских НВО) • Спровођење Јавних радова 	<ul style="list-style-type: none"> • Немогућност обезбеђења осигурања за средства (жиранти, хипотеке, гаранције) за отпочињање самосталног пословања • Постоји дискриминација при запошљавању Рома и Ромкиња
ШАНСЕ	ПРЕТЊЕ
<ul style="list-style-type: none"> • Субвенције за запошљавање нових радника кроз мере активне политике • Обуке за радна места - за тржиште рада, доквалификација, преквалификација • Нове инвестиције и радна места • Програми и субвенције за samozapošljavanje • Организације радионица за потребе информисања о развијању предузетничких вештина, и сличних области. • Ромске НВО спроводе програме економског оснаживања- повећање запошљивости, спровођење јавних радова 	<ul style="list-style-type: none"> • Смањивање укупног броја доступних радних места. Нестабилност тржишта рада. • Смањење економске активности у општини, или смањење доступних радних места • Висока стопа напуштања / ниска стопа похађања средњег образовања • Миграције и одлив ромске популације у иностранство • Високе законске пореске обавезе за послодавце

Главне снаге у општини Сурдулица у области запошљавања ромске популације огледају се у постојању локалних институција из области запошљавања и њихове добре сарадње (Мобилни тим за инклузију Рома, Координационо тело, НСЗ). Као снаге општине су идентификовани и Школа за образовање одраслих која има активног андрагога који пружа све релевантне информације, као и постојање програма и подстицајних средстава за запошљавање Рома (мере активне политике запошљавања). Основне слабости су мали број корисника мера за активно запошљавање и низак ниво њихове информисаности о доступним програмима, немогућност обезбеђења осигурања за подстицајна средства (жиранти, хипотеке, гаранције) за отпочињање самосталног пословања, и недовољна информисаност ромске популације о програмима и могућностима везаним за запошљавање. Највеће шансе се огледају у мерама активне политике запошљавања, доквалификацији и преквалификацији ромске популације, као и другим програмима подршке. Највеће идентификоване претње се односе на нестабилност тржишта рада, миграције и одлазак у иностранство и високу стопу напуштања средњошколског образовања.

4.2. Становање

СНАГЕ	СЛАБОСТИ
<ul style="list-style-type: none"> • Општинска управа упозната са проблемима становања ромске заједнице • Висока посвећеност општине решавању проблема становања • Постојање инфраструктуре у свим деловима ромских насеља • Постоји планска документација – просторни план и план генералне регулације • Постојање ЈКП које се бави одржавањем инфраструктуре 	<ul style="list-style-type: none"> • Нерешени имовинско- правни односи, као предуслов за озакоњење објеката или материјалну подршку – објекти у којима живе ромске породице се често не воде на њихово име • Лоши услови становања неких припадника ромске популације. • Непостојање социјалних станова или објеката за дугорочни или краткорочни смештај особа • Ниска укљученост припадника ромске заједнице у решавање проблема стамбених питања • Нелегална градња • Недостатак финансија ромских породица за трошкове легализације • Куће ромских породица се налазе на општинској парцели – Масуричка махала, Горња и Доња ромска махала • Нема канализације у насељима Масуричка махала, Биновце, Јелашница • У неким ромским махалама нису асфалтиране улице све улице • Мали број постављених контејнера у насељима, а онај број колико их има, постављени су на лошим местима
ШАНСЕ	ПРЕТЊЕ
<ul style="list-style-type: none"> • Постојање конкурса у оквиру програма ЕУ инклузији Рома у Србији – подршка за израду техничке документације за инфраструктуру, као подршка за легализацију • Међународни конкурси и донаторска средства • Нови закон о легализацији 	<ul style="list-style-type: none"> • Ниска свест/мотивисаност ромске заједнице за решавање имовинско-правних односа • Елементарне непогоде, атмосферска вода • Нередовно плаћање рачуна за комуналне услуге од стране дела ромске популације • Стварање дивљих депонија • Просторна изолованост појединих ромских насеља

Општина Сурдулица је посвећена решавању проблема становања. Одељење за урбанизам, стамбено комуналне, грађевинске и имовинско правне послове је упознато са проблемима становања ромске заједнице и пружају помоћ у решавању тих проблема. У општини постоји планска документација у ромским насељима (просторни план и план генералне регулације).

Са друге стране, у општини Сурдулица има и низ слабости у области становања, које се огледају у нерешеним имовинско-правним односима (па из тог разлога није покренут поступак легализације значајног броја објеката), непостојању или непотпуном обухвату инфраструктуре у појединим насељима (посебно канализационе мреже), те повезаним лошим условима становања неких припадника ромске популације. Као претње назначене су просторна изолованост појединих ромских насеља, стварање дивљих депонија и елементарне непогоде.

Општина Сурдулица као главне шансе за унапређење тренутне ситуације може користити могућности које пружају конкурси на националном и међународном нивоу.

4.3. Здравство

СНАГЕ	СЛАБОСТИ
<ul style="list-style-type: none"> • Постојање Здравственог центра • Мобилни тим • Здравствена медијаторка • Патронажна служба • Већи број саветовалишта • Добра сарадња између ЦСР и Здравственог центра • Број младих Рома и Ромкиња који су завршили средњу медицинску школу и одрадили стажирање • Број Рома и Ромкиња који имају завршено занимање – неговатељ • Два лекара Рома из Сурдулице који раде у Нишу 	<ul style="list-style-type: none"> • Листе чекања за заказивање прегледа • Лоши услови становања неких припадника ромске популације. • Ниска свест припадника ромске заједнице о здравим стилевима живота • Партиципација за лекове и неке здравствене услуге • Ниска заступљеност запослених Рома и Ромкиња у Здравственом центру са стручном спремом из области медицине
ШАНСЕ	ПРЕТЊЕ
<ul style="list-style-type: none"> • Постојање конкурса у оквиру програма ЕУ инклузији Рома у Србији • Међународни конкурси и донаторска средства • Ангажовање додатног кадра (лекари специјалисти) • Улагање у медицинску опрему • Отварање нових радних места и запошљавање Рома и Ромкиња у Здравственом центру 	<ul style="list-style-type: none"> • Ниска свест/мотивисаност ромске заједнице за редовне прегледе • Недостатак медицинске опреме • Промена државне политике по питању инклузије Рома • Лоши услови становања • Недостатак адекватног медицинског кадра • Осипање стручног медицинског кадра из редова ромске заједнице - одлазак у земље ЕУ

У области здравствене заштите ромске популације у општини Сурдулица значајну снагу представља разграната мрежа установа здравствене заштите у којима су услуге здравствене заштите доступне ромској популацији, као и низ повезаних институција, механизма и услуга из области здравствене заштите.

Међутим, постоји и низ слабости које отежавају инклузију Рома у области здравствене заштите, као што су: непосвећеност и недовољна информисаност ромске популације о здравственој заштити и недовољна просвећеност и едукација Ромкиња о репродуктивном здрављу, недовољан број здравствених радника Рома и Ромкиња, и недостатак финансијских средстава за партиципацију .

Главне шансе за унапређење здравља ромске популације се односе на унапређење едукације из области здравља, посебно едукација и информисање деце у школама, увођење система интегрисаних услуга, и коришћење домаћих и међународних извора финансирања из конкурса за пројекте из области здравства. Главна претња која може да угрози унапређење здравља је наставак одлива здравствених радника из земље, што би додатно ослабило ситуацију у здравству, јер је једна од основних идентификованих слабости недовољан број здравствених радника.

4.4. Социјална заштита

ШАНСЕ	СЛАБОСТИ
<ul style="list-style-type: none"> • Квалитетан и лиценциран стручни кадар ЦСР • Добра сарадња општине и ЦСР • Мобилни тим за инклузију Рома • Координационо тело за инклузију Рома • Редовна комуникација са корисницима 	<ul style="list-style-type: none"> • Непотпуна евиденција о националној припадности у регистру података ЦСР и тиме условљен недостатак података • Недовољна средства и људски ресурси у Центру за социјални рад; • Недовољна техничко-технолошка и просторни капацитети и средстава за рад у ЦСР. • Ограничени капацитети и ресурси ромских удружења за реализацију пројеката из области социјалне заштите
ШАНСЕ	ПРЕТЊЕ
<ul style="list-style-type: none"> • Финансијска и техничка подршка домаћих и страних донатора у области социјалног укључивања Рома • Израда и усвајање ЛАП-а за унапређење положаја Рома и за наредни плански период • Међународна и национална стратешка документа у области социјалне заштите и инклузије Рома • Израда и усвајање Стратегије развоја социјалне заштите за наредни плански период 	<ul style="list-style-type: none"> • Миграција становништва • Смањење доступних донаторских средстава за социјална давања • Поштравање критеријума за остваривање права из области социјалне заштите

У области социјалне заштите ромске популације као основне снаге идентификовани су квалитетни кадрови, квалитетан рад локалних институција и активне организације цивилног друштва. Такође, једна од шанси за даљи развој социјалне заштите се огледа и у изради и усвајању стратегије социјалне заштите на републичком нивоу за наредни плански период, уз усвајање новог ЛАП-а за унапређење положаја Рома.

Основне слабости се огледају у недостатку података о ромској популацији и размени тих података између институција. Такође, расположиви ресурси (људски, финансијски, технички) нису довољни за оптимално функционисање социјалне заштите. Као главне претње се наводе миграциона кретања становништва и поштрени критеријуми за остваривање права из области социјалне заштите.

5. ЦИЉЕВИ И МЕРЕ

Општи циљ Локалног акционог плана за социјално укључивање Рома и Ромкиња за период 2026 - 2028. године је: **Побољшање социјално-економског положаја и постизање веће социјалне укључености Рома и Ромкиња у општини Сурдулица у свим сегментима друштва.**

Локални акциони план има пет посебних циљева који доприносе остварењу општег циља, и то по један посебан циљ у свакој од пет кључних области релевантних за социјално укључивање ромске националне мањине - образовање, запошљавање, становање, здравствена и социјална заштита:

Посебан циљ 1: Побољшање услова становања Рома и Ромкиња уз унапређење инфраструктуре у ромским насељима.

Посебан циљ 2: Повећање укључености деце и младих ромске националности у систем васпитања и образовања и пружање подршке школовању деце, младих и одраслих.

Посебан циљ 3: Подизање нивоа запошљивости, запошљавање и економско оснаживање Рома и Ромкиња у општини Сурдулица.

Посебан циљ 4: Информисање и едукација о правима здравствене заштите и побољшање здравственог стања ромског становништва.

Посебан циљ 5: Обезбеђена доступност информација о правима из области социјалне заштите и повећана социјална укљученост Рома и Ромкиња.

Посебни циљеви се остварују реализацијом већег броја мера у свакој посебној области, а њихова остварљивост се прати и мери на основу индикатора исхода, за које су утврђене базе и циљане вредности.

СТАНОВАЊЕ

Посебан циљ: Побољшање услова становања Рома и Ромкиња уз унапређење инфраструктуре у ромским насељима.

Мере:

- Идентификовати потребе за унапређење инфраструктуре и унапредити инфраструктуру у ромском насељима.
- Обезбедити правну и техничку помоћ лицима ромске националности у поступку озакоњења.
- Подизање свести о очувању животне средине и одржавање хигијене стамбених простора и насеља.

ОБРАЗОВАЊЕ

Посебан циљ: Повећање укључености деце и младих ромске националности у систем васпитања и образовања, уз континуитет у школовању.

Мере:

- Материјална подршка ромској деци за укључивање у образовање и редовно похађање наставе.
- Унапређење образовања одраслих.

- Подршка награђивању и афирмацији ученика ромске националности који постижу најбоље резултате у школовању.
- Оснаживање капацитета образовних установа и стручних капацитета васпитно образовног кадра
- Унапређење информисаности родитеља, деце и ученика ромске националности о значају раног и континуираног развоја и образовања, и пружање стручне подршке у остваривању њихових права из области образовања.

ЗАПОШЉАВАЊЕ

Посебан циљ: Подизање нивоа запошљивости, запошљавање и економско оснаживање Рома и Ромкиња у општини Сурдулица.

Мере:

- Информисање незапослених Рома и Ромкиња о бенефитима пријаве на евиденцију НСЗ.
- Подршка и промовисање програма НСЗ-а који се односе на незапослена лица ромске националности.
- Укључивање већег броја Рома и Ромкиња у програм стручне праксе.
- Процена и утврђивање потреба тржишта рада и незапослених лица ромске националности

ЗДРАВСТВЕНА ЗАШТИТА

Посебан циљ: Информисање и едукација о правима здравствене заштите и побољшање здравственог стања ромског становништва.

Мере:

- Обезбеђивање веће доступности здравствених услуга и заштите Ромима и Ромкињама.
- Унапређење информисања и едукација ромске популације из области здравља и здравствене заштите.
- Здравствена помоћ и нега лица старијих од 65 година.
- Унапређење информисаности о значају здравља кроз здравствено васпитни рад.

СОЦИЈАЛНА ЗАШТИТА

Посебан циљ: Обезбеђена доступност информација о правима из области социјалне заштите и повећана социјална укљученост Рома и Ромкиња.

Мере:

- Идентификовање потреба и унапређење информисаности ромске популације о остваривању права и услуга из области социјалне заштите.
- Осигуравање, спровођење и приступ постојећим услугама социјалне заштите уз проширење и унапређење постојећих услуга на кориснике из ромске заједнице.
- Обезбеђивање веће доступности услуга социјалне заштите припадницима ромске националности старијим од 65 година.
- Обезбеђивање подршке породицама кроз материјална давања и психосоцијалну подршку.

6. АКЦИОНИ ПЛАН

Овим Акционим планом детаљно се разрађују постављени циљеви (општи циљ и посебни циљеви).

За сваки посебан циљ дефинисане су мере које доприносе остварењу посебног циља. Уз сваку меру дате су следеће информације: тип мере, носилац и партнери, период спровођења, финансијска средства (укупно потребна, по годинама и по изворима финансирања). За сваку меру се такође наводи и да ли је потребно донети пропис којим се уређује спровођење мере и уколико јесте, то се такође наводи и као активност коју је потребно предузети како би се целокупна мера спровела.

За сваку меру утврђене су активности и пројекти које треба реализовати у оквиру мере. Уз сваку активност/пројекат дефинисани су носиоци активности, партнери и потребна финансијска средства (укупна, по годинама и по изворима финансирања).

Укупна вредност овог Акционог плана за период од 2026.-2028. године износи **38.858.000,00 динара**, од чега се из буџета општине Сурдулица издваја **14.897.000,00 динара**, а из осталих извора (од министарстава, из донаторских средстава) **23.961.000,00 динара**.

ОПШТИ ЦИЉ:	Побољшање социјално-економског положаја и постизање веће социјалне укључености Рома и Ромкиња у општини Сурдулица у свим сегментима друштва					
Показатељи на нивоу општег циља (показатељи ефеката)	Јединица мере	Базна година	Базна вредност	Циљна година	Циљна вредност	Извор провере
Број ромских домаћинстава којима су унапређени услови становања	Број	2025.	-	2028.	80	Одељење за урбанизам, стамбено комуналне, грађевинске и имовинско правне послове
Израђена пројектно-техничка документација за ромска насеља	Број	2025.	-	2028.	8	Одељење за урбанизам, стамбено комуналне, грађевинске и имовинско правне послове
Обухват деце ромске националности средњошколским образовањем	Број	2024./2025.	179	2028.	300	Извештај средњих школа
Број Рома који са евиденције НСЗ који су користили активне мере запошљавања у периоду 2025-2027.	Број	2025.	0	2028.	50	Извештај НСЗ
Број Рома који су користили услуге здравствених саветовалишта	Број	2025.	-	2028.	300	Извештај Дома Здравља
% домаћинстава ромске националности који прима новчану социјалну помоћ	%	2025.	80%	2028.	40%	Извештај ЦСР

ПОСЕБАН ЦИЉ 1:		Побољшање услова становања Рома и Ромкиња уз унапређење инфраструктуре у ромским насељима					
Показатељи на нивоу посебног циља (показатељи исхода)		Јединица мере	Базна година	Базна вредност	Циљна година	Циљна вредност	Извор провере
Покривеност инфраструктуре у ромским насељима		%	2025.	75%	2028.	90%	Извештај ЈЛС
Процент стамбених објеката у процесу легализације у ромским насељима		%	2025.	30% објеката	2028.	70%	Извештај ЈЛС

МЕРА 1.1:	Идентификовати потребе за унапређење инфраструктуре и унапредити инфраструктуру у ромским насељима		Тип мере: Инфраструктурна				
Носилац мере:	Одељење за општу управу и јавне службе		Партнери: Ромске ОЦД				
Период спровођења:	2026. - 2028.	Потребне измене прописа: не					
Укупно процењена финансијска средства за меру (РСД):	5.500.000,00	Вредности фин. средстава по годинама (РСД):	2026. 1.500.000,00 2027. 2.000.000,00 2028. 2.000.000,00	Вредности фин. средстава по изворима финансир.:	500.000,00 Буџет општине 5. 000.000,00 Донаторска средства		
Показатељи на нивоу мере (показатељи резултата)	Јединица мере	Базна година	Базна вредност	Циљне вредности			Извор провере
				2026.	2027.	2028.	
Припремљен извештај о потребама за унапређењем инфраструктуре	Број	2025.	0	1	0	0	Извештај о спровођењу ЛАП-а
Урађена пројектно техничка документација за ромска насеља	Број	2025.	0	2	2	2	Одељење за урбанизам, стам. ком., грађ. и им. пр. послове
Унапређена инфраструктура у ромским насељима у којима недостаје	Број	2025.	0	2	2	2	Одељење за урбанизам, стам. ком., грађ. и им. пр. послове

Ознака	Назив активности	Носилац	Партнери	Рок за реализацију	Укупно потребна фин. средства (РСД)	Вредности фин. средства по годинама (РСД)	Вредности фин. средства по изворима (РСД)
1.1.1	Истраживање и анализа потреба за унапређењем инфраструктуре	Одељење за урбанизам, стам. ком., грађ. и им. пр. послове Мобилни тим	Ромске ОЦД	Крај 2026.	Без средстава	Без средстава	Из редовних активности
1.1.2	Израда пројектно-техничке документације за инфраструктурно уређење два ромска насеља	Одељење за урбанизам, стам. ком., грађ. и им. пр. послове	ЈКП	2027 - 2028	1.000.000,00	2027. 500.000,00 2028. 500.000,00	500.000,00 Буџет ЛС Донатор ИПА (2027) 500.000,00
1.1.3	Реконструкција водоводне мреже, изградња електро мреже, асфалтирање коловоза	Одељење за урбанизам, стамбено комуналне, грађевинске и имовинско правне послове	/	2027-2028.	Након израде пројектно-техничке документације	Након израде пројектно-техничке документације	Буџет ЛС Донаторска средства
1.1.4	Унапређење становања у ромским насељима	Одељење за урбанизам, стамбено комуналне, грађевинске и имовинско правне послове	/	2026-2028.	4.500.000,00	2026. 1.500.000,00 2027. 1.500.000,00 2028. 1.500.000,00	Донаторска средства

МЕРА 1.2:	Обезбеђивање правне и техничке помоћ лицима ромске националности у поступку озакоњења		Тип мере:Подстицајна					
Носилац мере:	Одељење за општу управу и јавне службе		Партнери: ОЦД, Мобилни тим					
Период спровођења:	2026. – 2028.		Потребне измене прописа: не					
Укупно процењена финансијска средства за меру (РСД):	0,00		Вредности фин. средстава по годинама (РСД):	0,00		Вредности фин. средстава по изворима финансир.:	0,00	
Показатељи на нивоу мере (показатељи резултата)		Јединица мере	Базна година	Базна вредност	Циљне вредности			Извор провере
					2026.	2027.	2028.	
Број лица којима је пружена саветодавна помоћ		Број	2025.	-	80	80	80	Одељење за урбанизам, стамбено комуналне, грађевинске и имовинско правне послове
Број озакоњених стамбених јединица		Број	2025.	-	20	30	35	Одељење за урбанизам, стамбено комуналне, грађевинске и имовинско правне послове

Ознака	Назив активности	Носилац	Партнери	Рок за реализацију	Укупно потребна фин. средства (РСД)	Вредности фин. средстава по годинама (РСД)	Вредности фин. средстава по изворима (РСД)
1.2.1	Пружање саветодавне помоћи крајњим корисницима у вези са озакоњењем објеката	Одељење за урбанизам, стам. ком., грађевинске и имовинско правне послове	Мобилни тим	2026 - 2027.	Без средстава	Без средстава	Из редовних активности

1.2.2	Израда штампаног материјала који се односи на процес озакоњења	Одељење за урбанизам, стамбено комуналне, грађевинске и имовинско правне послове	Одељење за урбанизам, стамбено комуналне, грађевинске и имовинско правне послове	2026.	Без средстава	Без средстава	Без средстава
1.2.3	Организовање трибина у Месним заједницама са ромском заједницом на тему озакоњења објеката	Одељење за просторно планирање, урбанизам и грађевинарство; Мобулни тим	Одељење за урбанизам, стамбено комуналне, грађевинске и имовинско правне послове;	2026 - 2027.	Без средстава	Без средстава	Без средстава

МЕРА 1.3:	Подизање свести о очувању животне средине и одржавање хигијене стамбених простора и насеља		Тип мере: Информативно едукативна					
Носилац мере:	Одељење за општу управу и јавне службе		Партнери: Мобилни тим, ОЦД					
Период спровођења:	2026. – 2028.	Потребне измене прописа: не						
Укупно процењена финансијска средства за меру (РСД):	60.000,00	Вредности фин. средстава по годинама (РСД):	2026. 20.000,00	2027. 20.000,00	2028. 20.000,00	Вредности фин. средстава по изворима финансир.:	60.000,00 Буџет ЛС	
Показатељи на нивоу мере (показатељи резултата)		Јединица мере	Базна година	Базна вредност	Циљне вредности			Извор провере
					2026.	2027.	2028.	
Број одржаних информативних радионица		Број	2025.	0	2	2	2	Извештаји ОЦД

Ознака	Назив активности	Носилац	Партнери	Рок за реализацију	Укупно потребна фин. средства (РСД)	Вредности фин. средства по годинама (РСД)	Вредности фин. средства по изворима (РСД)
1.3.1	Информативне радионице о подизању свести о очувању животне средине и одржавање хигијене стамбених простора и насеља - 6 радионица	Одељење за урбанизам, стамбено комуналне, грађевинске и имовинско правне послове; Мобилни тим	ЈКП,ОЦД	2026 – 2028.	60.000,00	2026. 20.000,00 2027. 20.000,00 2028. 20.000,00	60.000,00 Буџет ЛС - Средства мобилног тима
1.3.2	Уређење ромских насеља и дивљих депонија	Одељење за општу управу и јавне службе и Мобилни тим	ЈКП,ОЦД	2026. – 2027.	/	/	Из редовних активности ЈКП
1.3.3	Организовати чишћење улица у ромским насељима и редовно одношење смећа	Одељење за урбанизам, стамбено комуналне, грађевинске и имовинско правне послове	ЈКП	2026-2027	/	/	Из редовних активности ЈКП

ПОСЕБАН ЦИЉ 2:	Повећање укључености деце и младих ромске националности у систем васпитања и образовања и пружање подршке школовању деце, младих и одраслих					
Показатељи на нивоу посебног циља (показатељи исхода)	Јединица мере	Базна година	Базна вредност	Циљна година	Циљна вредност	Извор провере
Број ученика ромске националности уписаних у средњу школу	Број	2025.	179	2028.	300	Извештаји средњих школа
Број студената ромске националности	Број	2025.	3	2028.	30	Извештај одељења за друштвене делатности

МЕРА 2.1:	Материјална подршка ромској деци за укључивање у образовање и редовно похађање наставе		Тип мере: Подстицајна				
Носилац мере:	Одељење за општу управу и јавне службе		Партнери: Образовне институције, Мобилни тим, Педагошки асистент, ОЦД				
Период спровођења:	2026. – 2028.		Потребне измене прописа: ДА, измене и допуне Правилника за остваривање права на основну и додатну подршку детету и ученику; Правилник о раду интерресорне комисије				
Укупно процењена финансијска средства за меру (РСД):	2.550.000,00		Вредности фин. средстава по годинама (РСД):	2026. 850.000,00 2027. 850.000,00 2028. 850.000,00	Вредности фин. средстава по изворима финансир.:	150.000,00 Буџет ЛС 2.400.000,00 Републичка средства	
Показатељи на нивоу мере (показатељи резултата)	Јединица мере	Базна година	Базна вредност	Циљне вредности			Извор провере
				2026.	2027.	2028.	
Број ромских ученика обухваћене мерама материјалне подршке	Број	2025.	200	200	200	200	Извештај о реализацији ЛАП-а

Ознака	Назив активности	Носилац	Партнери	Рок за реализацију	Укупно потребна фин. средства (РСД)	Вредности фин. средства по годинама (РСД)	Вредности фин. средства по изворима (РСД)
2.1.1	Обезбеђивање уџбеника и школског прибора за ученике децу ромске националности који су социјално угрожени или слабијег материјалног стања	Одељење за општу управу и јавне службе	Образовне институције Мобилни тим Педагошки асистент ОЦД	2026. – 2028.	Републичка средства	Републичка средства	Републичка средства
2.1.2	Бесплатни курсеви за додатно информатичко образовање деце школског узраста	Одељење за општу управу и јавне службе	Образовне институције Мобилни тим Педагошки асистент	2026. – 2028.	2.400.000,00	2026. 800.000,00 2027. 800.000,00 2028. 800.000,00	2.400.000,00 Средства са виших нивоа власти
2.1.3	Награде за студенте поводом 4. априла Светског дана студената	Одељење за општу управу и јавне службе	Образовне институције Мобилни тим Педагошки асистент	2025. – 2027.	150.000,00	2026. 50.000,00 2027. 50.000,00 2028. 50.000,00	150.000,00 Буџет ЛС

МЕРА 2.2:	Унапређење образовања одраслих		Тип мере: Информативно-едукативна					
Носилац мере:	Одељење за општу управу и јавне службе		Партнери: ОЦД					
Период спровођења:	2026. – 2028.	Потребне измене прописа: не						
Укупно процењена финансијска средства за меру (РСД):	21.000,00	Вредности фин. Средства по годинама (РСД):	2026. 7.000,00 2027. 7.000,00 2028. 7.000,00	Вредности фин. средства по изворима финансир.:	21.000,00 Буџет ЛС			
Показатељи на нивоу мере (показатељи резултата)		Јединица мере	Базна година	Базна вредност	Циљне вредности			Извор провере
					2026.	2027.	2028.	
Број одраслих Рома и Ромкиња који похађа основно образовање одраслих		Број	2025.	-	30	30	30	Извештај школе за основно образовање одраслих

Ознака	Назив активности	Носилац	Партнери	Рок за реализацију	Укупно потребна фин. средства (РСД)	Вредности фин. средства по годинама (РСД)	Вредности фин. средства по изворима (РСД)
2.2.1	Организација радионица за Промовисање даљег образовања-континуирано образовање - штампање флајера	Одељење за општу управу и јавне службе	Школа за образовање одраслих	2026. – 2027.	21.000,00	2026. 7.000,00 2027. 7.000,00 2028. 7.000,00	21.000,00 Буџет ЛС
2.2.2	Повећање обухвата одраслих основним образовањем – информативна кампања	Одељење за општу управу и јавне службе	Школа за образовање одраслих ОЦД	2026. – 2028.	Без средстава	Без средстава	Без средстава

МЕРА 2.3:	Подршка награђивању и афирмацији ученика ромске националности који постижу најбоље резултате у школовању		Тип мере: Подстицајна					
Носилац мере:	Одељење за општу управу и јавне службе		Партнери: Образовне институције, Мобилни тим, Педагошки асистент					
Период спровођења:	2026. – 2028.	Потребне измене прописа: Да – у складу са чланом 4. Закона о ученичком и студентском стандарду, кроз измене и допуне Одлуке о стипендирању студената са територије општине Сурдулице односно превиђати могућност давања ученичких стипендија средњошколцима ромске националности						
Укупно процењена финансијска средства за меру (РСД):	6.810.000,00	Вредности фин. средстава по годинама (РСД):	2026. 2.270.000,00 2027. 2.270.000,00 2028. 2.270.000,00	Вредности фин. средстава по изворима финансир.:	Буџет ЛС 900.000,00 Републичка средства 5.910.000,00			
Показатељи на нивоу мере (показатељи резултата)		Јединица мере	Базна година	Базна вредност	Циљне вредности			Извор провере
					2026.	2027.	2028.	
Број стипендираних ученика и студената Ромске националности		Број	2025.	-	15	15	15	Извештај о спровођењу ЛАП-а
Ознака	Назив активности	Носилац	Партнери	Рок за реализацију	Укупно потребна фин. средства (РСД)	Вредности фин. средстава по годинама (РСД)	Вредности фин. средстава по изворима (РСД)	
2.3.1	Стипендирање ученика СШ ромске националности	Одељење за општу управу и јавне службе	Образовне институције Мобилни тим Педагошки асистент, НВО	2026 – 2028.	5.910.000,00	2026. 1.970.000,00 2027. 1.970.000,00 2028. 1.970.000,00	5.910.000,00 Буџет Р. Србије	
2.3.2	Организовање културног програма и манифестација за прославу осмог априла (Светски дан Рома) + награде ученицима	Одељење за општу управу и јавне службе	Образовне институције Мобилни тим Педагошки асистент	2026 – 2028.	900.000,00	2026. 300.000,00 2027. 300.000,00 2028. 300.000,00	900.000,00 Буџет ЛС	

МЕРА 2.4:	Оснаживање капацитета бразовних установа и стручних капацитета васпитно образовног кадра		Тип мере: Информативно едукативна						
Носилац мере:	Одељење за општу управу и јавне службе		Партнери: Образовне институције, Мобилни тим, Педагошки асистент						
Период спровођења:	2026. – 2028.		Потребне измене прописа: не						
Укупно процењена финансијска средства за меру (РСД):	12.892.000,00		Вредности фин. средстава по годинама (РСД):		2026. 4.324.000,00 2027. 4.244.000,00 2028. 4.324.000,00		Вредности фин. Средстава по изворима финансир.: 6.396.000,00 Буџет ЛС 6.336.000,00 Министарство просвете 160.000,00 Донаторска средства		
Показатељи на нивоу мере (показатељи резултата)			Јединица мере	Базна година	Базна вредност	Циљне вредности			Извор провере
						2026.	2027.	2028.	
Број радионица са постојећим наставним и васпитним кадровима за унапређење сарадње са ромским породицама и рад са ромском децом			Број	2025.	0	2	2	2	Записник са радионица, евиденциони листови
Ознака	Назив активности	Носилац	Партнери	Рок за реализацију	Укупно потребна фин. средства (РСД)	Вредности фин. средстава по годинама (РСД)	Вредности фин. средстава по изворима (РСД)		
2.4.1	Едукација запослених у ПУ.ОШ и СШ за рад са ромском децом и препознавање потреба	Одељење за општу управу и јавне службе.	ПУ, Мобилни тим, Педагошки асистент	2026.	Републичка средства	Републичка средства	Из програма стручног усавршавања		
2.4.2	Додатне обуке за педагошке и андрагошке асистенте (дневнице и путни трошкови)	Одељење за општу управу и јавне службе	Образовне институције Мобилни тим Педаг. асисте. Предшколска установа	2025 – 2027.	60.000,00	2026. 20.000,00 2027. 20.000,00 2028. 20.000,00	60.000,00 Буџет ЛС		

2.4.3	Ангажовање два педагошка асистента у ПУ	Предшколска установа		2026 - 2028	6.336.000,00	2026. 2.112.000,00 2027. 2.112.000,00 2028. 2.112.000,00	6.336.000,00 Буџет ЛС
2.4.4	Ангажовање два педагошка асистента у СШ	Средње школе		2026 - 2028	6.336.000,00	2026. 2.112.000,00 2027. 2.112.000,00 2028. 2.112.000,00	6.336.000,00 Министарство просвете
2.4.5	Радионице са постојећим наставним и васпитним кадровима и ромским породицама за унапређење сарадње и рад са ромском децом	Одељење за општу управу и јавне службе	Образовне институције Мобилни тим Педагошки асистент	2026 – 2028.	Без средстава	Без средстава	Без средстава
2.4.6	Обука наставних и васпитних кадрова о инклузији Рома и антидискриминаторним мерама	Одељење за општу управу и јавне службе	Образовне институције Мобилни тим Педагошки асистент ОЦД	2026 – 2028.	160.000,00	2026. 80.000,00 2028. 80.000,00	160.000,00 Донаторска средства

МЕРА 2.5:	Унапређивање информисаности родитеља, деце и ученика ромске националности о значају раног и континуираног развоја и образовања, и пружање стручне подршке у остваривању њихових права из области образовања			Тип мере: Информативно-едукативна				
Носилац мере:	ПУ, ОШ			Партнери: Мобилни тим, ОЦД				
Период спровођења:	2026. – 2028.			Потребне измене прописа: не				
Укупно процењена финансијска средства за меру (РСД):	1.500.000,00			Вредности фин. средстава по годинама (РСД):		2026. 500.000,00 2027. 500.000,00 2028. 500.000,00		Вредности фин. Средстава по изворима финансир.: 150.000,00 Буџет ЛС 1.350.000,00 Донаторска средства
Показатељи на нивоу мере (показатељи резултата)		Јединица мере	Базна година	Базна вредност	Циљне вредности			Извор провере
					2026.	2027.	2028.	
Број родитеља ромске деце информисаних о значају и правима из области образовања		Број	2025.	-	100	100	100	Извештаји ПУ, ОШ и ОЦД
Број деце ромске националности обухваћених информисањем о значају образовања		Број	2025.	-	200	200	200	Извештаји ПУ, ОШ и ОЦД
Ознака	Назив активности	Носилац	Партнери	Рок за реализацију	Укупно потребна фин. средства (РСД)	Вредности фин. средстава по годинама (РСД)		Вредности фин. средстава по изворима (РСД)
2.5.1	Радионице са родитељима ромске деце о значају раног и континуираног развоја и образовања, и правима и обавезама из области образовања (средства за материјале) - 5 радионица годишње	ПУ, ОШ	Мобилни тим, ОЦД	2026 - 2028.	150.000,00	2026. 50.000,00 2027. 50.000,00 2028. 50.000,00		150.000,00 Буџет ЛС

2.5.2	Радионице са децом о значају образовања, као и правима из области образовања	ПУ, ОШ	Мобилни тим, ОЦД	2026 – 2028.	Без средстава	Без средстава	Без средстава
2.5.3	Индивидуалне посете и разговори са родитељима деце о значају раног и континуираног развоја и образовања	Мобилни тим	ОЦД	2026 – 2028.	Без средстава	Без средстава	Без средстава
2.5.4	Информисање и мотивисање Рома за укључивање у савете родитеља у школама као и у Одборе основних и средњих школа	ПУ, ОШ	Мобилни тим, ОЦД	2026 – 2028.	Без средстава	Без средстава	Без средстава
2.5.5	Информисање и додатне припреме ромске деце за полагање квалификационих испита (додатни часови)	ОШ	Мобилни тим, ОЦД	2026 – 2028.	1.350.000,00	2026. 450.000,00 2027. 450.000,00 2028. 450.000,00	1.350.000,00 Донаторска средства
2.5.6	Стручна подршка деци ромске националности приликом уписа у први разред ОШ	ПУ, ОШ	Мобилни тим, ОЦД	2026 – 2028.	Без средстава	Без средстава	Без средстава

ПОСЕБАН ЦИЉ 3:		Подизање нивоа запошљивости, запошљавање и економско оснаживање Рома и Ромкиња у општини Сурдулица					
Показатељи на нивоу посебног циља (показатељи исхода)		Јединица мере	Базна година	Базна вредност	Циљна година	Циљна вредност	Извор провере
Број незапослених Рома и Ромкиња		Број	2025.	737	2028.	500	Извештај НСЗ
Број Рома и Ромкиња корисника активних мера запошљавања		Број	2025.	Нп.	2028.	50	Извештај НСЗ

МЕРА 3.1:		Информисање незапослених Рома и Ромкиња о бенефитима пријаве на евиденцију НСЗ		Тип мере: Информативно-едукативна											
Носилац мере:		НСЗ, Одељење за општу управу и јавне службе		Партнери: Мобилни тим, Одељење за општу управу и јавне службе											
Период спровођења:		2026. – 2028.		Потребне измене прописа: не											
Укупно процењена финансијска средства за меру (РСД):		0,00		Вредности фин. средстава по годинама (РСД):		0,00									
Показатељи на нивоу мере (показатељи резултата)		Јединица мере		Базна година		Базна вредност		Циљне вредности			Извор провере				
								2026.		2027			2028.		
Број организованих радионица за информисање и мотивисање ромске популације за учешће у програмима и обукама НСЗ		Број		2025.		2		2		2		Извештај НСЗ			
Број организованих трибина		Број		2025.		2		2		2		Извештај НСЗ			
Број теренских посета		Број		2025.		3		3		3		Извештај НСЗ			
Број пријављених на евиденцију НСЗ		Број		2025.		0		100		100		100		Извештај НСЗ	

Ознака	Назив активности	Носилац	Партнери	Рок за реализацију	Укупно потребна фин. средства (РСД)	Вредности фин. средства по годинама (РСД)	Вредности фин. средства по изворима (РСД)
3.1.1	Организовање радионица за информисање и мотивисање ромске популације за учешће у програмима и обукама НСЗ	НСЗ, Мобилни тим	Одељење за општу управу и јавне службе	2026. – 2028.	Без средстава	Без средстава	Редовне активности НСЗ
3.1.2	Теренске посете ромским насељима, а у сврху пружања информација о пријави на НСЗ	Мобилни тим	НСЗ	2026. – 2028.	Без средстава	Без средстава	Редовне активности НСЗ
3.1.3	Трибине на тему конкурс за субвенције за нова радна места, у сарадњи са НСЗ	Одељење за општу управу и јавне службе	НСЗ	2026. – 2028.	Без средстава	Без средстава	Редовне активности НСЗ

МЕРА 3.2:	Подршка и промовисање програма НСЗ-а који се односе на незапослена лица ромске националности		Тип мере: Подстицајна				
Носилац мере:	НСЗ, ЈЛС		Партнери: Мобилни тим				
Период спровођења:	2026. – 2028.	Потребне измене прописа: не					
Укупно процењена финансијска средства за меру (РСД):	2.700.000,00	Вредности фин. средстава по годинама (РСД):	2026. 840.000,00	2027. 900.000,00	2028. 960.000,00	Вредности фин. средстава по изворима финансир.:	2.700.000,00 Средства НСЗ
Показатељи на нивоу мере (показатељи резултата)	Јединица мере	Базна година	Базна вредност	Циљне вредности			Извор провере
				2026.	2027.	2028.	
Припремљен извештај о броју корисника програма НСЗ-а	Број	2025.	0	10	10	10	Извештај о спровођењу ЛАП-а

Број лица ромске националности који су користили активне мере запошљавања		Број	2025.	0	15	15	15	Извештај о спровођењу ЛАП-а
Ознака	Назив активности	Носилац	Партнери	Рок за реализацију	Укупно потребна фин. средства (РСД)	Вредности фин. средства по годинама (РСД)	Вредности фин. средства по изворима (РСД)	
3.2.1	Организовање обука из области предузетништва, у сарадњи са НСЗ	НСЗ, Мобилни тим	ЈЛС	2026 – 2028.	Средства НСЗ	Средства НСЗ	НСЗ из редовних активности (Путем јавног позива)	
3.2.2	Обуке за преквалификацију, у сарадњи са НСЗ	НСЗ, Мобилни тим	ЈЛС	2026 – 2028.	Средства НСЗ	Средства НСЗ	НСЗ из редовних активности - (Путем јавног позива)	
3.2.3	Подршка лицима ромске националности за учешће у програму „Моја прва плата“	Одељење за општу управу и јавне службе	НСЗ, Мобилни тим,	2026 – 2028.	Средства министарства - преко НСЗ	Средства министарства - преко НСЗ	Министарство просвете	
3.2.4	Програм подршке samozapošljavanju	НСЗ	Мобилни тим	2026 – 2028.	2.700.000,00	2026. 840.000,00 2027. 900.000,00 2028. 960.000,00	2.700.000,00 Средства НСЗ	
3.2.5	Обуке за познатог послодавца	НСЗ	, Мобилни тим,	2026 – 2028.	Средства НСЗ	Средства НСЗ	НСЗ из редовних активности	

МЕРА 3.3:	Укључивање већег броја Рома и Ромкиља у програм стручна пракса	Тип мере: Подстицајна						
Носилац мере:	НСЗ, ЈЛС	Партнери: Мобилни тим						
Период спровођења:	2026. – 2028.	Потребне измене прописа: не						
Укупно процењена финансијска средства за меру (РСД):	0,00	Вредности фин. средстава по годинама (РСД):	0,00	Вредности фин. средстава по изворима финансир.:	0,00			
Показатељи на нивоу мере (показатељи резултата)		Јединица мере	Базна година	Базна вредност	Циљне вредности			Извор провере
					2026.	2027.	2028.	
Припремљен извештај о броју одржаних инфо сесија		Број	2025.	0	10	10	10	Извештај о спровођењу ЛАП-а
Број лица ромске националности који су користили програм стучна пракса		Број	2025.	0	15	15	15	Извештај о спровођењу ЛАП-а

Ознака	Назив активности	Носилац	Партнери	Рок за реализацију	Укупно потребна фин. средства (РСД)	Вредности фин. средства по годинама (РСД)	Вредности фин. средства по изворима (РСД)
3.3.1	Организовање трибина са припадницима ромске заједнице на тему промоције програма стручна пракса	НСЗ, Мобилни тим	НВО	2026 – 2028.	Без средстава	Без средстава	НСЗ из редовних активности
3.3.2	Организовање инфо-сесија са послодавцима и ромском заједницом о програму стручне праксе	НСЗ, Мобилни тим	НВО	2026 – 2028.	Без средстава	Без средстава	НСЗ из редовних активности из редовних активности - када изађу јавни позиви и врши се информисање о јавном позиву. Међуопштинска сарадња са филијалом из Владичиног Хана

МЕРА 3.4:	Процена и утврђивање потреба тржишта рада и незапослених лица ромске националности		Тип мере: Подстицајна					
Носилац мере:	НСЗ, ЈЛС		Партнери: Мобилни тим					
Период спровођења:	2026. – 2028.		Потребне измене прописа: не					
Укупно процењена финансијска средства за меру (РСД):	0,00		Вредности фин. средстава по годинама (РСД):		0,00		Вредности фин. средстава по изворима финансир.: 0,00	
Показатељи на нивоу мере (показатељи резултата)		Јединица мере	Базна година	Базна вредност	Циљне вредности			Извор провере
					2026.	2027.	2028.	
Припремљен извештај о броју слободних радних места		Број	2025.	0	9	9	9	Извештај о спровођењу ЛАП-а
Број припадника ромске националности који су оснажени и добили подршку за запошљавање		Број	2025.	0	9	9	9	Извештај о спровођењу ЛАП-а

Ознака	Назив активности	Носилац	Партнери	Рок за реализацију	Укупно потребна фин. средства (РСД)	Вредности фин. средства по годинама (РСД)	Вредности фин. средства по изворима (РСД)
3.4.2	Обуке за каријерни развој	НСЗ	ОЦД	2026 – 2028.	Без средстава	Без средстава	НСЗ из редовних активности Централа спроводи обуке, филијала организује долазак кандидата позивањем оних који су на евиденцији.
3.4.3	Запошљавање код послодаваца кроз програм теже запошљивих лица	НСЗ	ОЦД	2026 - 2028.	Без средстава	Без средстава	НСЗ из редовних активности реализација Програма. Средства се издвајају за

							послодавце. Послодавци конкуришу. 12 месеци се финансирају кандидати. Углавном послодавци имају своје кандидате.
--	--	--	--	--	--	--	---

ПОСЕБАН ЦИЉ 4:		Информисање и едукација о правима здравствене заштите и побољшање здравственог стања ромског становништва					
Показатељи на нивоу посебног циља (показатељи исхода)		Јединица мере	Базна година	Базна вредност	Циљна година	Циљна вредност	Извор провере
Број припадника ромске националности који не поседују здравствену књижицу		Број	2025.	-	2028.	0	Извештај о спровођењу ЛАП-а
Обухват жена ромске националности превентивним прегледима		%	2025.	-	2028.	80%	Извештај о спровођењу ЛАП-а
Обухват старијих (65+) ромске националности превентивним прегледима		%	2025.	-	2028.	70%	Извештај о спровођењу ЛАП-а

МЕРА 4.1:		Обезбеђивање веће доступности здравствених услуга и заштите Ромима и Ромкињама		Тип мере: Подстицајна							
Носилац мере:		Одељење за општу управу и јавне службе		Партнери: Дом здравља, Завод за јавно здравље, Мобилни тим, ОЦД							
Период спровођења:		2026. – 2028.		Потребне измене прописа: не							
Укупно процењена финансијска средства за меру (РСД):		0,00		Вредности фин. средстава по годинама (РСД):		0,00		Вредности фин. средстава по изворима финансир.:		0,00	
Показатељи на нивоу мере (показатељи резултата)		Јединица мере	Базна година	Базна вредност	Циљне вредности			Извор провере			
					2026.	2027.	2028.				
Број спроведених превентивно-здравствених посета ромским породицама		Број	2025.	-	50	50	50	Извештај Дома здравља			
Број припадника ромске националности који су прошли кроз здравствена саветовалишта		Број	2025.	0	100	100	100	Извештај о спровођењу ЛАП-а			
Број припадника ромске националности који су прошли кроз здравствена саветовалишта		Број	2025.	50	50	50	50	Извештаји ОЦД			

Ознака	Назив активности	Носилац	Партнери	Рок за реализацију	Укупно потребна фин. средства (РСД)	Вредности фин. средства по годинама (РСД)	Вредности фин. средства по изворима (РСД)
4.1.1	Спровођење превентивно-здравствених посета ромским породицама	Дом здравља Мобилни тим	Дом здравља	2026. – 2028.	Без средстава	Без средстава	Редовне активности ДЗ
4.1.2	Организација здравствених саветовалишта (школе родитељстава, брига о старима, нутриционисти, педијатријско саветовалиште)	Одељење за општу управу и јавне службе	Дом здравља	2026. – 2028.	Без средстава	Без средстава	Редовне активности ДЗ

МЕРА 4.2:	Унапређујуће информисања и едукација ромске популације из области здравља и здравствене заштите		Тип мере: Информативно-едукативна				
Носилац мере:	Одељење за општу управу и јавне службе		Партнери: ОЦД, Дом здравља				
Период спровођења:	2026. – 2028.	Потребне измене прописа: не					
Укупно процењена финансијска средства за меру (РСД):	120.000,00	Вредности фин. средстава по годинама (РСД):	2026. 40.000,00 2027. 40.000,00 2028. 40.000,00	Вредности фин. средстава по изворима финансир.:			Буџет ЛС 120.000,00
Показатељи на нивоу мере (показатељи резултата)	Јединица мере	Базна година	Базна вредност	Циљне вредности			Извор провере
				2026.	2027.	2028.	
Број организованих информативних радионица за припаднике ромске националности	Број	2025.	-	3	3	3	Извештаји ОЦД, Завода за јавно здравље, Дома здравља
Број организованих радионица за здравствене раднике	Број	2025.	-	2	2	2	Извештаји ОЦД, Завода за јавно здравље, Дома здравља

Ознака	Назив активности	Носилац	Партнери	Рок за реализацију	Укупно потребна фин. средства (РСД)	Вредности фин. средства по годинама (РСД)	Вредности фин. средства по изворима (РСД)
4.2.1	Израда и дистрибуција штампаног информативног/едукативног материјала из области здравствене заштите	Одељење за општу управу и јавне службе	ОЦД Дом Здравља	2026 – 2028.	30.000,00	2026. 10.000,00 2027. 10.000,00 2028. 10.000,00	30.000,00 Буџет ЛС

4.2.2	Радионице о значају здравља, здравственој заштити, осигурању и очувању здравља у ромским насељима, предшколским установама и школама	Одељење за општу управу и јавне службе	ОЦД Дом Здравља	2026 – 2028.	90.000,00	2026. 30.000,00 2027. 30.000,00 2028. 30.000,00	90.000,00 Буџет ЛС
4.2.3	Организовање спортских радионица о значају физичке активности и правилне исхране	Дом Здравља	ОЦД	2026 – 2028.	Без средстава	Без средстава	Редовне активности ДЗ

МЕРА 4.3:	Здравствена помоћ и нега лица старијих од 65 година		Тип мере: Подстицајна				
Носилац мере:	Дом здравља		Партнери: Мобилни тим				
Период спровођења:	2026. – 2028.	Потребне измене прописа: не					
Укупно процењена финансијска средства за меру (РСД):	180.000,00	Вредности фин. средстава по годинама (РСД):	2026. 60.000,00 2027. 60.000,00 2028. 60.000,00	Вредности фин. средстава по изворима финансир.:	180.000,00 Буџет ЛС		
Показатељи на нивоу мере (показатељи резултата)	Јединица мере	Базна година	Базна вредност	Циљне вредности			Извор провере
				2026.	2027.	2028.	
Број теренских посета и контрола здравља старијих од 65 година	Број	2025	0	50	50	50	Извештаји Дома здравља, здравствене медијаторке

Ознака	Назив активности	Носилац	Партнери	Рок за реализацију	Укупно потребна фин. средства (РСД)	Вредности фин. средстава по годинама (РСД)	Вредности фин. средстава по изворима (РСД)
4.3.1	Теренске посете и контрола здравља Рома и Ромкиња старијих од 65 година	Дом здравља	Мобилни тим	2026. – 2028.	180.000,00	2026. 60.000,00 2027. 60.000,00 2028. 60.000,00	180.000,00 Буџет ЛС - Средства мобилног тима

4.3.2	Информисање Рома и Ромкиња старијих од 65 година о правима из области превентивног здравља	Дом здравља	Мобилни тим	2026. – 2028.	Без средстава	Без средстава	Редовне активности ДЗ
-------	--	-------------	-------------	---------------	---------------	---------------	-----------------------

МЕРА 4.4:	Унапређење информисаности о значају здравља кроз здравствено васпитни рад			Тип мере: Подстицајна			
Носилац мере:	Дом здравља			Партнери: Мобилни тим			
Период спровођења:	2026. – 2028.	Потребне измене прописа: не					
Укупно процењена финансијска средства за меру (РСД):	105.000,00	Вредности фин. средстава по годинама (РСД):	2026. 35.000,00 2027. 35.000,00 2028. 35.000,00	Вредности фин. средстава по изворима финансир.:	105.000,00 Министарство здравља		
Показатељи на нивоу мере (показатељи резултата)	Јединица мере	Базна година	Базна вредност	Циљне вредности			Извор провере
				2026.	2027.	2028.	
Број одржаних радионица о значају здравственог васпитања	Број	2025.	0	2	2	2	Извештаји Дома здравља
Број информисаних Рома о значају здравственог васпитања	Број	2025.	0	200	200	200	Извештаји Дома здравља

Ознака	Назив активности	Носилац	Партнери	Рок за реализацију	Укупно потребна фин. средства (РСД)	Вредности фин. средства по годинама (РСД)	Вредности фин. средства по изворима (РСД)
4.4.1	Организовање предавања на тему репродуктивног здравља	Дом здравља	Мобилни тим, Дом здравља	2026.	105.000,00	2026. 35.000,00 2027. 35.000,00 2028. 35.000,00	105.000,00 Средстава других нивоа власти – Министарство здравља

4.4.2	Организовање предавања у ОШ и СШ тему орално-фацијалног здравља, хигијене руку, тела и прибора	Дом здравља	Мобилни тим, педагошки асистенти	2026.	Без средстава	Без средстава	Редовне активности ДЗ
4.4.3	Организовање турнира у малом фудбалу Рома Сурдулице и дијаспоре	Одељење за општу управу и јавне службе	Ромске НВО	2026-2028	1.200.000	2026. 400.000,00 2027. 400.000,00 2028. 400.000,00	Буџет ЈЛС

ПОСЕБАН ЦИЉ 5:		Обезбеђена доступност информација о правима из области социјалне заштите и повећана социјална укљученост Рома и Ромкиња				
Показатељи на нивоу посебног циља (показатељи исхода)	Јединица мере	Базна година	Базна вредност	Циљна година	Циљна вредност	Извор провере
Процент становништва ромске националне мањине информисан о услугама и правима из социјалне заштите путем активности ЛАП-а	%	2025.	-	2028.	90 %	Извештај о реализацији ЛАП-а

МЕРА 5.1:	Идентификовање потребе и унапредити информисаност ромске популације о остваривању права и услуга из области социјалне заштите		Тип мере: Информативно-едукативна				
Носилац мере:	Одељење за општу управу и јавне службе		Партнери: ОЦД, Мобилни тим, ЦСР				
Период спровођења:	2026. – 2028.	Потребне измене прописа: не					
Укупно процењена финансијска средства за меру (РСД):	75.000,00	Вредности фин. средстава по годинама (РСД):	2026. 75.000,00	Вредности фин. средстава по изворима финансир.:	75.000,00 Буџет ЛС		
Показатељи на нивоу мере (показатељи резултата)	Јединица мере	Базна година	Базна вредност	Циљне вредности			Извор провере
				2026.	2027.	2028.	
Број одржаних састанака и радионица са ромским удружењима и грађанкама и грађанима	Број	2025.	20	5	4	4	Извештај о спровођењу ЛАП-а
Број информисаних Рома и Ромкиња	Број	2025.	-	300	300	300	Извештаји мобилног тима, ОЦД, Црвеног крста

Ознака	Назив активности	Носилац	Партнери	Рок за реализацију	Укупно потребна фин. средства (РСД)	Вредности фин. средства по годинама (РСД)	Вредности фин. средства по изворима (РСД)
5.1.1	Мапирање потреба за унапређењем услуга из области социјалне заштите	Одељење за општу управу и јавне службе, ЦСР	ОЦД Мобилни тим	2026.	60.000,00	2026. 60.000,00	60.000,00 Буџет ЛС - Средства Мобилног тима
5.1.2	Састанци и радионице са ромским удружењима и грађанкама и грађанима (унапређење правног оквира, права и обавеза)	Одељење за општу управу и јавне службе; ЦСР	ОЦД Мобилни тим	2026 - 2028.	Без средстава	Без средстава	Мобилни тим
5.1.3	Израда и дистрибуција штампаног информативног материјала о правима и обавезама из области социјалне заштите	Одељење за општу управу и јавне службе	ОЦД Мобилни тим ЦСР	2026.	15.000,00	2026. 15.000,00	15.000,00 Буџет ЛС - Средства Мобилног тима

МЕРА 5.2:	Осигурање ,спровођење и приступ постојећим услугама социјалне заштите уз проширење и унапређење постојећих услуга на кориснике из ромске заједнице		Тип мере: Подстицајна				
Носилац мере:	Одељење за општу управу и јавне службе, ЦСР		Партнери: ОЦД, Мобилни тим				
Период спровођења:	2026. – 2028.		Потребне измене прописа: не				
Укупно процењена финансијска средства за меру (РСД):	4.670.000,00		Вредности фин. средстава по годинама (РСД):		2026. 650.000,00 2027. 1.540.000,00 2028. 2.480.000,00		Вредности фин. средстава по изворима финансир.: 4.670.000,00 Буџет ЛС
Показатељи на нивоу мере (показатељи резултата)	Јединица мере	Базна година	Базна вредност	Циљне вредности			Извор провере
				2026.	2027.	2028.	
Број одржаних радионица за запослене у ЦСР	Број	2025.	-	2	2	2	Извештаји са радионица, евиденционе листе
Број најугроженијих ромских породица којима је додељена материјална помоћ	Број	2025.	20	20	20	20	Извештај ОЦД Извештај Одељење за општу управу и јавне службе
Број обучених Рома и Ромкиња за пружање услуга из области социјалне заштите	Број	2025.	0	1	2	2	Извештај Одељење за општу управу и јавне службе

Ознака	Назив активности	Носилац	Партнери	Рок за реализацију	Укупно потребна фин. средства (РСД)	Вредности фин. средства по годинама (РСД)	Вредности фин. средства по изворима (РСД)
5.2.1	Радионице и семинари за стручно оспособљавање запослених у ЦСР и пружаоце услуга	Одељење за општу управу и јавне службе, ЦСР	ОЦД Мобилни тим	2026.	Без средстава	Без средстава	Из програма стручног усавршавања ЦСР

5.2.2	Материјална помоћ за најугроженије ромске породице: одећа, обућа, материјална помоћ и дистрибуција пакета помоћи	Одељење за општу управу и јавне службе; ЦСР	ОЦД Мобилни тим	2026. – 2028.	2.150.000,00	2026. 650.000,00 2027. 700.000,00 2028. 800.000,00	2.150.000,00 Буџет ЛС
5.2.3	Ангажовање геронтодомаћице из ромске заједнице за реализацију услуге Помоћ у кући (за 10 - 20 корисника)	Одељење за општу управу и јавне службе; ЦСР	ОЦД Мобилни тим	2027. - 2028.	2.520.000,00	2027. 840.000,00 2028. 1.680.000,00	2.520.000,00 Буџет ЛС

МЕРА 5.3:	Обезбеђивање веће доступности услуга социјалне заштите припадницима ромске националности старијим од 65 година		Тип мере: Подстицајна				
Носилац мере:	ЦСР		Партнери: ОЦД				
Период спровођења:	2026. - 2028.	Потребне измене прописа: не					
Укупно процењена финансијска средства за меру (РСД):	25.000,00	Вредности финансијских средстава по годинама (РСД):	2026. 25.000,00	Вредности финансијских средстава по изворима финансирања:	25.000,00 Буџет ЛС		
Показатељи на нивоу мере (показатељи резултата)	Јединица мере	Базна година	Базна вредност	Циљне вредности			Извор провере
				2026	2027.	2028.	
Број грађана ромске националности старијих од 65 година који користе услугу "Помоћ у кући"	Број	2025.	-	6	7	8	Извештај ЦСР
Број Рома и Ромкиња старијих од 65 обухваћених културно забавним активностима	Број	2025.	0	20	30	30	Извештај ОЦД

Ознака	Назив активности	Носилац	Партнери	Рок за реализацију	Укупно потребна фин. средства (РСД)	Вредности фин. средства по годинама (РСД)	Вредности фин. средства по изворима (РСД)
5.3.1	Информисање Рома и Ромкиња старијих од 65 година о услузи "Помоћ у кући"	ЦСР	Одељење за општу управу и јавне службе, ОЦД	2026.	25.000,00	2026. 25.000,00	25.000,00 Буџет ЛС
5.3.2	Организовање културно-забавних активности за Роме и Ромкиње старије од 65 година	Одељење за општу управу и јавне службе	ОЦД	2025 - 2027.	Без средстава	Без средстава	Из редовних активности Сурдуличког културног центра

МЕРА 5.4:	Обезбеђивање подршке породицама кроз материјална давања и психосоцијалну подршку		Тип мере: Подстицајна				
Носилац мере:	ЦСР		Партнери: ОЦД				
Период спровођења:	2026. - 2028.	Потребне измене прописа: не					
Укупно процењена финансијска средства за меру (РСД):	450.000,00	Вредности финансијских средстава по годинама (РСД):	2026. 150.000,00	2027. 150.000,00	2028. 150.000,00	Вредности финансијских средстава по изворима финансирања:	450.000,00 Буџет ЛС
Показатељи на нивоу мере (показатељи резултата)	Јединица мере	Базна година	Базна вредност	Циљне вредности			Извор провере
				2026	2027.	2028.	
Број грађана ромске националности користе услугу материјална давања	Број	2025.	-	6	7	8	Извештај ЦСР
Број Рома и Ромкиња који су користили психосоцијалну подршку	Број	2025.	0	20	30	30	Извештај ЦСР

Ознака	Назив активности	Носилац	Партнери	Рок за реализацију	Укупно потребна фин. средства (РСД)	Вредности фин. средства по годинама (РСД)	Вредности фин. средства по изворима (РСД)
5.4.1	Информисање и укључивање Рома у услуге материјалних давања	ЦСР	Одељење за општу управу и јавне службе, ОЦД	2026 -2028.	Без средстава	Без средстава	Редовне активности ЦСР
5.4.2	Пружање психосоцијалне подршке	ЦСР	ОЦД	2026 -2028.	450.000,00	2026. 150.000,00 2027. 150.000,00 2028. 150.000,00	450.000,00 Буџет ЛС – Средства Мобилног тима

7. ОКВИР ПРОГРАМСКОГ БУЏЕТА ЗА СПРОВОЂЕЊЕ АКЦИОНОГ ПЛАНА

Израдом и усвајањем Локалног акционог плана за социјално укључивање Рома и Ромкиња у општини Сурдулица за период 2026-2028. године, стварају се услови за доследно спровођење дефинисаних мера и активности уз обезбеђивање потребних финансијских ресурса из буџета Општине у годинама реализације Акционог плана са једне стране, као и предуслови за аплицирање на конкурсима за финансирање пројеката у области инклузије Рома и Ромкиња расписаних од стране донатора или виших нивоа власти, са друге стране.

Сходно наведеном, Локални акциони план за Роме и Ромкиње ће се спроводити ангажовањем средстава из буџета општине Сурдулица, средствима виших нивоа власти (буџет РС и/или надлежна министарства), као и донацијама од стране међународних организација, укључујући и програме ЕУ.

Када је реч о надлежностима локалних самоуправа у Републици Србији, са посебним фокусом на инклузију и заштиту права осетљивих група, средствима буџета општине Сурдулица треба да буду подржане планиране мере из ЛАП-а у делу образовања, социјалне и здравствене заштите, запошљавања и становања. Тачније, кроз финансирање реализације активности предвиђених трогодишњим акционим планом израђених на основу дефинисаних циљева и мера, омогућује се унапређење стања у најзначајнијим областима пресудним за смањење социјалне искључености Рома и Ромкиња у општини Сурдулица.

Локални акциони план за социјалну инклузију Рома и Ромкиња посебно истиче потребу за финансирањем афирмативних мера у области образовања кроз обезбеђивање материјалне подршке, пуне укључености деце ромске националности у поједине облике васпитања и образовања и едукације запослених у образовним институцијама за рад и препознавање потреба ромске деце. Такође, ЛАП предвиђа финансирање активности чији је циљ: повећање/унапређење запошљивости ромског становништва са територије општине Сурдулица кроз учешће у програмима Националне службе за запошљавање (НСЗ), односно циљаног информисања ромске популације за учешће у програмима НСЗ, унапређење услова живота и становања кроз планирање потреба за изградњом и изградњу инфраструктуре, као и реализацију озакоњења објеката према новом закону о посебним условима за евидентирање и упис права на непокретностима. Предметни акциони план се фокусира и на потребе ромског становништва у области очувања здравља кроз обезбеђивање што веће укључености ромске популације у здравствене едукације, здравствени систем и превентивно деловање, посебно у популацији младих и особа старијих од 65 година, и у области социјалне и дечије заштите кроз повећање ефикасности постојећег система социјалне заштите и одржавања континуитета у остваривању различитих права.

Акциони план садржи процену трошкова за спровођење свих активности предвиђених ЛАП-ом, па је стога неопходно вршити и адекватно планирање дефинисаних расхода у складу са мерама и активностима **у конкретним програмима буџета** на које се поједине активности односе, како би се остварили циљеви ЛАП-а за Роме. Један од битних фактора у постављању релације између утврђених посебних циљева, мера, активности, рокова и извора финансирања, била је могућност њиховог финансирања из буџета у складу са предложеном динамиком, односно финансирања из потенцијалних донаторских средстава, што на средњорочном плану спровођења активности

подразумева да се неке активности спроводе само у једној години акционог плана, а неке у континуитету, током три године.

Укупан износ потребан за реализацију Акционог плана за инклузију Рома општине Сурдулица за период **2026-2028.** године **износи 38.858.000,00 РСД.** Очекивана издвајања из буџета Општине за реализацију свих активности предвиђених Акционим планом, у току наредног трогодишњег периода износе **14.897.000,00 РСД,** док очекивана средства из екстерних извора износе **23.961.000,00 РСД.** Један део средстава из локалног буџета општина Сурдулица већ ангажује спровођењем својих редовних активности у области социјалне заштите и/или реализације мера у области образовања (превоз, награде ученицима, итд.) и оне су регулисане локалним одлукама, док је за поједине активности потребно обезбедити додатна средства из буџета. Додатна средства су потребна, пре свега, у области здравствене заштите, за додатне едукације и подизање свести ромске популације у различитим сферама којима се бави ЛАП и уређења локалне инфраструктуре у ромским насељима. Ова средства која се очекују из буџета могу значајно утицати на степен реализације ЛАП-а за Роме општине Сурдулица на крају трогодишњег периода спровођења, стога их је потребно пажљиво размотрити, испланирати и пронаћи позиције у оквиру којих је могуће обезбедити средства.

Обезбеђење донаторских средстава у току трајања спровођења Локалног акционог плана за Роме је у надлежности одељења који су „носиоци појединих активности“, а најпре Служба за локални економски развој уз асистенцију **Локалног координационог тела за социјално укључивање Рома и Ромкиња.** **Задатак Координационог тела је** координисано спровођење мера јавних политика усмерених на побољшање положаја Рома и Ромкиња који бораве на територији општине Сурдулица, као и координација и надзор над спровођењем ЛАП-а. Локални акциони план за Роме садржи неколико већих инфраструктурних пројеката, који се односе на побољшање услова живота ромске популације кроз изградњу инфраструктуре у ромским насељима, стога би они требало да буду фокус локалне самоуправе у току спровођења Акционог плана. Ово је веома значајно, имајући у виду чињеницу да инфраструктурни пројекти захтевају обезбеђење значајних средстава из других извора финансирања, а подразумевају и ангажовање већег броја актера од политике до извршилаца. Остали пројекти који захтевају конкурисање за средства из других извора су мањег финансијског обима, али су значајни за побољшање здравственог, социјалног и образовног положаја Рома и Ромкиња у заједници, па ни њих не треба занемарити.

У складу са Упутством за израду програмског буџета, спровођење појединих мера, односно активности потребно је планирати **у оквиру програмске активности** (текућа и континуирана делатност корисника буџета чијим спровођењем се постижу циљеви који доприносе достизању циљева програма), односно **као пројекат** (временски ограничен пословни подухват корисника буџета са јасно дефинисаним исходом, односно променом која се жели постићи, потребним ресурсима и управљачком структуром).

Када се посматрају поједине области којима се ЛАП бави, мере и активности у сваком од посебних циљева припадају различитим програмима и програмским активностима локалног буџета. У наставку је приказано ком програму и/или програмској активности припадају дефинисане активности из Локалног акционог плана за инклузију Рома, укључујући њихове вредности за које је **потребно обезбедити средства из буџета Општине:**

Посебан циљ 1: Унапређење становања ромске популације уз унапређење инфраструктуре у ромским насељима

Активности које се везују за овај посебан циљ представљају комбинацију пројектно-техничких, инфраструктурних и правних радњи за решавање озаконења што већег броја објеката. Активности које се тичу правних радњи у поступку реализације озаконења објеката ће се решавати путем пружања правних савета и информисања ромске популације за предузимање радњи у процесу у складу са новим Законом. Ове активности се не буџетирају, јер ће се реализовати као редовне активности локалне самоуправе. За део који се односи на побољшање инфраструктуре у ромским насељима, потребно је ангажовати ресурсе за израду пројектно-техничке документације и отворити посебан пројекат са припадајућом шифром **у оквиру Програма 2 – Комунална инфраструктура** за решавање водоснабдевања, **у оквиру Програма 6 – Заштита животне средине** за решавање изградње канализационе мреже и **Програма 7 – Саобраћај и саобраћајна инфраструктура** за изградњу саобраћајница, где ће се након израде пројектно техничке документације под истом шифром пројекта водити и реализација радова на изградњи инфраструктуре. С обзиром на то да овим радњама претходи испитивање потреба за изградњом инфраструктуре, које ће показати обим потребних радова, за ове активности нису дефинисани износи средстава у оквиру ЛАП-а и они ће бити утврђени накнадно, пројектно техничком документацијом. Активности везане за чишћење ромских насеља од дивљих депонија и чишћење улица спадају у домен рада ЈКП и као редовне активности ЈКП-а нису посебно буџетиране.

Ознака активности	Активност	Укупна средства 2026 – 2028 (РСД)
МЕРА 1.1: Идентификовати потребе за унапређење инфраструктуре и унапредити инфраструктуру у ромским насељима		
1.1.2	Израда пројектно-техничке документације за инфраструктурно уређење два ромска насеља	500.000,00
1.1.4	Унапређење становања у ромским насељима	4.500.000,00

Ознака активности	Активност	Укупна средства 2026 – 2028 (РСД)
МЕРА 1.3. Подизање свести о очувању животне средине и одржавање хигијене стамбених простора и насеља		
1.3.1	Информативне радионице о подизању свести о очувању животне средине и одржавање хигијене стамбених простора и насеља	60.000,00

Посебан циљ 2: Повећање укључености деце и младих ромске националности у систем васпитања и образовања и пружање подршке школовању деце, младих и одраслих

У оквиру **Посебног циља 2** дефинисане су активности које се односе на рад са ромском популацијом (родитељима и децом) за укључивање што већег броја деце у образовни систем од најмлађег узраста, одржавање континуитета похађања наставе и смањење отежавајућих

фактора који утичу на редовност похађања наставе. Реализација ових активности ће се спроводити путем индивидуалних посета ромским породицама, информисања, мотивисања и директног рада педагошких асистената са родитељима и децом, а такође и кроз реализацију мера финансијске подршке школској деци кроз набавку уџбеника, школског прибора, обезбеђивање бесплатног превоза, новчаних награда, стипендирање, новчану подршку за додатно усавршавање и сл. Осим тога, предвиђено је и унапређење образовања одраслих, ангажовање два педагошка асистента, радионице са постојећим наставним и васпитним кадровима и ромским породицама за унапређење сарадње и рад са ромском децом, као и примену антидискриминаторних мера. У оквиру овог посебног циља буџетиране су и активности из области ромске културе и традиције. Већи део предвиђених активности претпоставља финансирање из извора 06 и 07, док је највећи део активности финансираних из извора 01 потребно обезбедити кроз **Програм 15 – Опште услуге локалне самоуправе, ПА 0602- 0001 - Функционисање локалне самоуправе и градских општина** за информативне активности и награде, путне трошкове и дневнице, **Програма 13 – Развој културе и информисања** за културне манифестације, **Програма 8 – Предшколско васпитање за ангажовање педагошких асистената** за ПУ.

Ознака активности	Активност	Укупна средства 2026 – 2028 (РСД)
МЕРА 2.1. Материјална подршка ромској деци за укључивање у образовање и редовно похађање наставе		
2.1.3	Награде за студенте поводом 4. априла Светског дана студената	150.000,00

Ознака активности	Активност	Укупна средства 2026 – 2028 (РСД)
МЕРА 2.2. Унапређење образовања одраслих		
2.2.1	Организација радионица за Промовисање даљег образовања - континуирано образовање - штампање флајера	21.000,00

Ознака активности	Активност	Укупна средства 2026 – 2028 (РСД)
МЕРА 2.3. Подршка награђивању и афирмацији ученика ромске националности који постижу најбоље резултате у школовању		
2.3.2	Организовање културног програма и манифестација за прославу осмог априла (Светски дан Рома) + награде ученицима	900.000,00

Ознака активности	Активност	Укупна средства 2026 – 2028 (РСД)
МЕРА 2.4 Оснаживање капацитета образовних установа и стручних капацитета васпитно образовног кадра		
2.4.2	Додатне обуке за педагошке и андрагошке асистенте (дневнице и путни трошкови)	60.000,00
2.4.3	Ангажовање два педагошка асистента у ПУ	6.336.000,00

Ознака активности	Активност	Укупна средства 2026 – 2028 (РСД)
МЕРА 2.5 Унапређење информисаности родитеља, деце и ученика ромске националности о значају раног и континуираног развоја и образовања, и пружање стручне подршке у остваривању њихових права из области образовања		
2.5.1	Радионице са родитељима ромске деце о значају раног и континуираног развоја и образовања, и правима и обавезама из области образовања (средства за материјале) - 5 радионица годишње	150.000,00

Посебан циљ 3: Подизање нивоа запошљивости, запошљавање и економско оснаживање Рома и Ромкиња у општини Сурдулица

Активности у оквиру Посебног циља 3 су усмерене на интензивније укључивање ромске популације на тржиште рада и повећање нивоа запошљивости кроз реализацију мера Националне службе за запошљавање. Све активности у оквиру овог циља ће се финансирати ван извора 01, с обзиром на чињеницу да локална самоуправа више година уназад не израђује Локални акциони план запошљавања. Активности у оквиру овог посебног циља се односе на информативне активности усмерене на адекватније и интензивније обавештавање ромске популације о доступним мерама запошљавања и то кроз теренске посете и трибине што ће реализовати Национална служба запошљавања у оквиру својих редовних активности. Такође, у оквиру овог циља ће се реализовати и обуке које повећавају могућност запошљавања ромске популације (самозапошљавање, обуке за познатог послодавца, преквалификација, каријерни развој и сл.) и њих ће такође спровести Национална служба за запошљавање, као део својих редовних активности. Анимирање локалног ромског становништва за укључивање у реализацију мера НСЗ ће заједно са запосленима у НСЗ радити и Мобилни тим. Износ средстава за реализацију активности није могуће одредити, зато што квоту доступних средстава одређује главна филијала у Врању сваке године, при чему филијала у Сурдулици обезбеђује само логистичку подршку.

Посебан циљ 4: Информисање и едукација о правима здравствене заштите и побољшање здравственог стања ромског становништва

Највећи део активности у оквиру **Посебног циља 4** се спроводи у оквиру редовног рада Дома здравља Сурдулица где спадају: превентивне здравствене посете ромским породицама, организација саветовалишта и предавања о здравим стиловима живота, хигијени, превенцији болести и сл. Стога за те активности није потребно ангажовати додатна средства из буџета. Важан сегмент ЛАП-а за наредни период ће бити теренске посете и контрола здравља Рома и Ромкиња старијих од 65 година, за шта је потребно обезбедити средства из извора 01, односно буџета, у оквиру **Програма 12 – Здравствена заштита** као посебан пројекат са припадајућом шифром, као и појачано информисање ромске популације на тему здравствене заштите кроз радионице, што ће такође бити финансирано из локалног буџета у оквиру **Програма 12 – Здравствена заштита** на исти начин. Активности израде и дистрибуције штампаног материјала је потребно обезбедити кроз **Програм 15 – Опште услуге локалне самоуправе, ПА 0602- 0001 - Функционисање локалне самоуправе и градских општина**, док је за предавања на тему репродуктивног здравља потребно прибавити средства из републичког буџета. **Активност 4.4.2** треба буџетирати у оквиру **Програма 14 – Развој спорта и омладине, ПА 1301 – 0002** Подршка предшколском и школском спорту.

Ознака активности	Активност	Укупна средства 2026 – 2028 (РСД)
МЕРА 4.2: Унапређење информисања и едукација ромске популације из области здравља и здравствене заштите		
4.2.1	Израда и дистрибуција штампаног информативног/едукативног материјала из области здравствене заштите	30.000,00
4.2.2	Радионице о значају здравља, здравственој заштити, осигурању и очувању здравља у ромским насељима, предшколским установама и школама	90.000,00

Ознака активности	Активност	Укупна средства 2026 – 2028 (РСД)
МЕРА 4.3. Здравствена помоћ и нега лица старијих од 65 година		
4.3.1	Теренске посете и контрола здравља Рома и Ромкиња старијих од 65 година	180.000,00

Ознака активности	Активност	Укупна средства 2026 – 2028 (РСД)
МЕРА 4.4. Унапређење информисаности о значају здравља кроз здравствено васпитни рад		
4.4.2	Организовање турнира у малом фудбалу Рома Сурдулице и дијаспоре	1.200.000,00

Посебан циљ 5: Обезбеђена доступност информација о правима из области социјалне заштите и повећана социјална укљученост Рома и Ромкиња

Највећи део активности у оквиру **Посебног циља 5** је потребно планирати у оквиру **Програма 11 – Социјална и дечија заштита** у оквиру следећих програмских активности: **ПА 0902-0001 Једнократне помоћи и други облици помоћи** и **ПА 0902-0016 Дневне услуге у заједници**. За део активности које спроводи Центар за социјални рад потребно је планирати трансфер Центру на нивоу економске класификације 463 – Трансфери осталим нивоима власти и то за једнократне помоћи. Такође, у оквиру овог циља планирано је ангажовање додатних геронтодомаћица из ромске популације како би се старија лица ромске националности укључила у већ постојећу услугу „Помоћ у кући“. За то је потребно повећати средства пружаоцу услуге за број особа које ће бити укључене у реализацију услуге (економска класификација 472). Активност 5.1.1 и 5.4.2 је потребно планирати као посебан пројекат са припадајућом шифром у оквиру **Програма 11**, док израду штампаног материјала треба финансирати у оквиру **Програма 15 – Опште услуге локалне самоуправе**.

Ознака активности	Активност	Укупна средства 2026 – 2028 (РСД)
МЕРА 5.1 Идентификовање потреба и унапређење информисаности ромске популације о остваривању права и услуга из области социјалне заштите		
5.1.1	Мапирање потреба за унапређењем услуга из области социјалне заштите	60.000,00
5.1.3	Израда и дистрибуција штампаног информативног материјала о правима и обавезама из области социјалне заштите	15.000,00

Ознака активности	Активност	Укупна средства 2026 – 2028 (РСД)
МЕРА 5.2. Осигуравање спровођења и приступа постојећим услугама социјалне заштите уз проширење и унапређење постојећих услуга на кориснике из ромске заједнице		
5.2.1	Материјална помоћ за најугроженије Ромске породице: одећа, обућа, материјална помоћ и дистрибуција пакета помоћи	2.150.000,00
5.2.2	Ангажовање геронтодомаћице из ромске заједнице за реализацију услуге Помоћ у кући (за 10 - 20 корисника)	2.520.000,00

Ознака активности	Активност	Укупна средства 2026 – 2028 (РСД)
МЕРА 5.3. Обезбеђивање веће доступности услуга социјалне заштите припадницима ромске националности старијим од 65 година		

5.3.1	Информисање Рома и Ромкиња старијих од 65 година за услугу "Помоћ у кући"	25.000,00
-------	---	-----------

Ознака активности	Активност	Укупна средства 2026 – 2028 (РСД)
МЕРА 5.4. Обезбеђивање подршке породицама кроз материјална давања и психосоцијалну подршку		
5.4.2	Пружање психосоцијалне подршке	450.000,00

Пројекти за које се обезбеђују средства из других извора (донатори и остали)

У случају одређених мера и активности, имајући у виду период од три године реализације ЛАП-а, руководило се могућностима аплицирања за донаторска средства или потраживања средстава од виших нивоа власти преко програма који већ постоје или има најава да ће бити финансирани у ближој будућности. У складу са тим, примењен је приступ да је свуда где су препознате потребе за донаторским средствима назначено (су)финансирање из донаторских средстава (као могућност аплицирања по објављеним конкурсима) или финансирање од виших нивоа власти. У табели која следи су приказани пројекти који ће се потенцијално финансирати од донатора или виших нивоа власти.

У складу са релевантним информацијама о конкурсима потенцијалних донатора/финансијера у предстојећем периоду потребно је предвидети износе средстава из других извора и то:

- Донације од иностраних земаља - извор 05;
- Донације од међународних организација - извор 06;
- Трансфере од других нивоа власти - извор 07;
- Добровољне трансфере од физичких и правних лица - извор 08.

Предметни извори финансирања су представљени у табели која следи:

Ознака активности	Активност	Укупна средства 2026 – 2028 (РСД)
МЕРА 1.1. Идентификовати потребе за унапређење инфраструктуре и унапредити инфраструктуру у ромским насељима		
1.1.2	Израда пројектно-техничке документације за инфраструктурно уређење два ромска насеља	500.000,00
МЕРА 2.1: Материјална подршка ромској деци за укључивање у образовање и редовно похађање наставе		
2.1.1	Обезбеђивање уџбеника и школског прибора за ученике децу ромске националности који су социјално угрожени или слабијег материјалног стања	Износ непознат

2.1.2	Бесплатни курсеви за додатно информатичко образовање деце школског узраста	2.400.000,00
МЕРА 2.3: Подршка награђивању и афирмацији ученика ромске националности који постижу најбоље резултате у школовању		
2.3.1	Стипендирање ученика СШ ромске националности	5.910.000,00
МЕРА 2.4: Оснаживање капацитета образовних установа и стручних капацитета васпитно образовног кадра		
2.4.4	Ангажовање два педагошка асистента у СШ	6.336.000,00
2.4.6	Обука наставних и васпитних кадрова о инклузији Рома и антидискриминаторним мерама	160.000,00
МЕРА 2.5. Унапређење информисаности родитеља, деце и ученика ромске националности о значају раног и континуираног развоја и образовања, и пружање стручне подршке у остваривању њихових права из области образовања		
2.5.5	Информисање и додатне припреме ромске деце за полагање квалификационих испита (додатни часови)	1.350.000,00
МЕРА 3.2. Подршка и промовисање програма НСЗ-а који се односе незапослена лица ромске националности		
3.2.4	Програм подршке samozapošljavanju	2.700.000,00
МЕРА 4.4: Унапређење информисаности о значају здравља кроз здравствено васпитни рад		
4.4.1	Организовање предавања на тему репродуктивног здравља	105.000,00

Због тога што није било могуће прецизно утврдити износе по годинама услед непознавања услова конкурса, износи од донаторских програма су дефинисани апроксимативно. Такође, идентификацију донаторских средстава по изворима и износима, односно наменама за које донатори одобравају средстава, динамику трајања сваког пројекта, као и процењене износе који би се могли односити на ромску популацију, није било могуће свуда прецизно проценити услед непознавања услова конкурса (имајући у виду да су пројекти углавном у оквиру много већих целина или намена које се односе не само на националне мањине, него рецимо на породицу или омладину или незапослене, односно одређене социјалне групе, без прављења разлике према националној припадности).

8. ОКВИР ЗА ПРАЋЕЊЕ СПРОВОЂЕЊА, ВРЕДНОВАЊЕ УЧИНАКА И ИЗВЕШТАВАЊЕ

У овом поглављу постављен је основ за праћење спровођења ЛАП-а, као и вредновање учинка који ће бити постигнут његовом имплементацијом, у смислу утврђивања одговорности како за реализацију конкретних мера и активности, тако и за оствареност дефинисаних циљева ЛАП-а, затим за дефинисање рокова за извештавање, модела извештаја и одговорности за њихово

состављање, а такође, и начина праћења спровођења ЛАП-а и интерне комуникације међу актерима укљученим у овај процес. Сврха овог поглавља јесте да се јасном поделом улога и одговорности, као и прецизирањем поступка спровођења, мониторинга и евалуације ЛАП-а омогући, у задатим околностима, постизање оптималних резултата за ромску заједницу у односу на планиране циљеве, мере и активности.

8.1. Поступак спровођења и одговорност актера

Локални акциони план за социјално укључивање Рома и Ромкиња општине Сурдулица спроводи се реализацијом мера, односно пројеката и активности, утврђених у поглављу 5 - Акциони план (у даљем тексту: АП), а одговорност за спровођење имају субјекти који су у Акционом плану наведени као "носиоци", а то су сви релевантни актери у конкретној области – представници институција и организација цивилног друштва, при чему ће целокупан процес координирати Одељење за општу управу и јавне службе.

Спровођење мера, активности и пројеката у оквиру посебних циљева ће пратити Локално координационо тело за социјално укључивање Рома и Ромкиња (у даљем тексту: Координационо тело). Стручне и административне послове за потребе Координационог тела ће обављати Одељење за општу управу и јавне службе.

У непосредној реализацији мера, активности и пројеката обухваћених АП-ом активно учествују актери који су у оквиру АП наведени као "партнери", међу којима се, између осталог, налазе предшколске установе, основне и средње школе, организације цивилног друштва, Центар за социјални рад, Дом здравља, Национална служба за запошљавање, Здравствени центар, Мобилни тим, јавна комунална предузећа и др.

Праћење спровођења појединачних активности и пројеката врши се преко показатеља за мерење учинака (индикатора) који су дефинисани за свих 5 посебних циљева. Поступак праћења обухвата низ задатака међу којима се, између осталог, налазе:

- редовна комуникација и размена информација између свих актера укључених у реализацију ЛАП-а електронским путем, одржавањем периодичних састанака и подношењем извештаја,
- прикупљање свих података и информација о томе како тече реализација конкретних мера и активности, укључујући и формирање евиденција које до сада нису вођене, а битне су за вредновање учинка - обезбеђеност и утрошак буџетских средстава за реализацију ЛАП-а, поштовање временског оквира спровођења активности, ниво укључености партнера и квалитет сарадње између партнера, број крајњих корисника, оствареност планираних индикатора и слично,
- дефинисање превентивних мера у случају појаве ризика који могу угрозити спровођење ЛАП-а, односно, предлагање конкретних акција за решавање проблема када се они појаве и када угрозе спровођење конкретних активности и пројеката,
- информисање јавности и свих заинтересованих страна о томе како тече спровођење ЛАП-а,
- припрему и подношење годишњих и трогодишњег извештаја о реализацији ЛАП-а.

У поступку праћења спровођења ЛАП-а најмање 2 пута годишње ће се организовати координациони састанци свих актера непосредно укључених у спровођење ЛАП-а, а састанке сазива и организује Одељење за општу управу и јавне службе општине Сурдулица у сарадњи са Координационим телом за социјално укључивање Рома и Ромкиња.

8.2. Вредновање учинка и извештавање

За разлику од мониторинга спровођења ЛАП-а који представља континуиран процес током целокупног периода на који се ЛАП усваја, евалуација односно вредновање учинка оствареног применом ЛАП-а биће периодично рађена. Вредновање учинка подразумева оцену релевантности, ефикасности, ефективности и одрживости ЛАП-а за социјално укључивање Рома и Ромкиња у циљу његовог преиспитивања и унапређења, било у процесу његове ревизије или током новог процеса стратешког планирања. Радна група за израду ЛАП-а је препоручила, а Координационо тело за социјално укључивање Рома и Ромкиња ће о томе донети коначну одлуку, да евалуација обухвата:

- *Ex-post* анализу ЛАП-а за социјално укључивање Рома и Ромкиња у општини Сурдулица за период 2026 – 2028. године, коју ће спровести евалуатор након истека периода важења ЛАП-а.

На основу налаза добијених *ex-post* анализом, односно оценом релевантности, ефикасности, ефективности и одрживости спроведеног ЛАП-а, вршиће се даље планирање социјалног укључивања Рома и Ромкиња у општини Сурдулица у наредном трогодишњем периоду.

Годишњи извештај о реализацији ЛАП-а за социјално укључивање Рома и Ромкиња општине Сурдулица, припрема Одељење за општу управу и јавне службе и исти подноси на усвајање Координационом телу за социјално укључивање Рома и Ромкиња. Након тога се годишњи извештај доставља Општинском већу Сурдулице које даје сагласност на годишњи извештај најкасније до 31. марта текуће године за претходну.

Одељење за општу управу и јавне службе ће пратити имплементацију мера, активности и пројеката и координирати све активности везане за имплементацију сваког посебног циља. Одељење за општу управу и јавне службе најкасније до 31. јануара текуће године доставља образац годишњег извештаја свим партнерима да га попуне у погледу остварених индикатора за мере, активности и пројекте у чијој реализацији су непосредно учествовали. Рок за прикупљање података за потребе годишњег извештаја не може бити дужи од месец дана. Одељење за општу управу и јавне службе ће, након добијања података, приступити обједињавању годишњег извештаја за свих 5 области социјалног укључивања Рома. Након тога ће Координационо тело за социјално укључивање Рома и Ромкиња размотрити и усвојити извештај на који сагласност даје Општинско веће општине Сурдулица.

Трогодишњи извештај о реализацији ЛАП-а за социјално укључивање Рома и Ромкиња за период 2026 - 2028. године, припрема Одељење за општу управу и јавне службе и исти подноси Координационом телу за социјално укључивање Рома и Ромкиња на усвајање. Након тога се трогодишњи извештај доставља Општинском већу које разматра исти и доставља га Скупштини општине Сурдулица најкасније у року од 120 дана по истеку треће календарске године од дана усвајања ЛАП-а. Подела одговорности и начин припреме трогодишњег извештаја су исти као и код годишњих извештаја, само се за ову прилику користи посебан образац трогодишњег извештаја.

9. ЛИСТА СКРАЋЕНИЦА

ДЗ	Дом здравља
ЕУ	Европска унија
ЈЛС	Јединица локалне самоуправе
ЛАП	Локални акциони план за социјално укључивање Рома и Ромкиња
Мобилни тим	Мобилна јединица за социјално укључивање Рома и Ромкиња на локалном нивоу
НВО	Невладина организација
ЗЦ	Здравствени центар
КТ	Координационо тело за социјално укључивање Рома и Ромкиња
НСЗ	Национална служба за запошљавање
НСП	Новчана социјална помоћ
ОШ	Основна школа
РС	Република Србија
РТ	Радно тело за израду ЛАП-а за социјално укључивање Рома и Ромкиња
ЈКП	Јавно комунално предузеће
СКГО	Стална конференција градова и општина
Стратегија	Стратегија за социјално укључивање Рома и Ромкиња у Републици Србији
СШ	Средња школа
ЦЗСР	Центар за социјални рад
ПУ	Предшколска установа
ПВО	Предшколско васпитање и образовање

10. ПРИЛОЗИ

- Решење о формирању радне групе за израду ЛАП-а